BAR MITZVAH

A SELECTION OF

CONFIRMATION SPEECHES

IN

HEBREW, YIDDISH AND ENGLISH

And Condensed Code of Laws Concerning the T'fillin

THIRD REVISED AND ENLARGED EDITION

PUBLISHED BY

S. DRUCKERMAN, 50 Canal Street,

NEW YORK

1921

G. E. B. Press, 176 Park Row, New York

CONTENTS.

Laws Concerning the T'ffilin.. 5

Speech 1.. 9

Speech 2.. 12

Speech 3.. 15

Speech 4.. 17

Speech 5 (Rabbi Elias Solomon)................................ 20

Speech 6 (Rabbi Elias Solomon)................................ 24

Speech 7.. 28

Speech 8 (For Orphan Without Father)................ 32

Speech 9 (For Orphan Without Parents).............. 35

Laws Concerning The T'ffilin

1. The commandment regarding the putting on of the *t'ffilin* is a very sacred one, and he who neglects to put on the *t'ffilin* (any male-Israelite from thirteen years old and upward) is to be classed among those who transgress the law in person.

2. He who puts on unfit *t'ffilin,* not only does he fail to comply with the commandment, *"and thou shalt bind them as a token upon thy hand, and they shall be as phylacteries between thine eyes,"* but likewise utters many benedictions in vain, which act is considered a severe crime in itself.

3. One shall be careful to buy *t'ffilin* from a scribe who is well versed in the law, and God-fearing. The straps should likewise be bought from a man who is religious and who worked them out for that particular purpose from very pure skins.

4. The *t'ffilin* consists of *battim* (blocks) and leather straps dyed black, and in the *battim* lie the following fout sections of the Torah:

> 1. *Sch'ma* (Hear, Oh, Israel). 2. *V'hayah im shamoa* (and it be if thou wilt listen). 3. *Kaddesh li kal b'kor* (sanctify unto me all first

born). 4. *V'hayah ki y'via'ko* (and it will be when he will bring thee).

These portions are written on white parchment.

5. He shall adjust the phylactery on the hand first and utter the benediction *l'haniach t'ffilin,* and after that he shall adjust the phylactery on the head and utter the grace *al mitzvah t'ffilin,* as it is written, and *"thou shalt bind it on thy hand,"* and after that *"they shall be as phylacteries between thine eyes."*

6. The benediction uttered on adjusting the phylactery on the hand must be said before the knot is tightened to the arm, and of the head before it is tightly fastened around the head.

7. The place of putting the *t'ffilin* on the hand is on the muscle of the left (weaker) arm, inclining a little towards the body, so that when he lets down his arm, it shall be opposite his heart, and the place of putting the phylactery of the head begins from the roots of the hair, while the whole of the phylactery must lie on the hair only.

8. He that is left-handed, must put on the *t'ffilin* on his weaker arm (i.e., on his left hand).

9. After he has tightened the knot of the *t'ffilin* to his arm, he must tie the strap around his hand seven times, and after that he shall put on the *t'ffilin* on his head, thereafter turn around the strap on the middle finger three times, and the balance of the strap around the palm of the hand.

10. The *t'ffilin* must be placed on the bare hand, and there shall be nothing intervening between the flesh and the *t'ffilin.*

11. It is forbidden to converse in the time intervening between adjusting the *t'ffilin* on the hand and on the head;

neither is it permitted to say *Amen* or any other important prayer, and if he had interrupted he must say the benediction over again.

12. The *t'ffilin* must be adjusted and the benediction uttered while standing.

13. While adjusting the *t'ffilin* one must have in mind the four sections of the Torah in which are embodied the unity of God and Israel's departure from Egypt, so that we can remember the miracles He had performed for us.

14. No *t'ffilin* are to be put on either on the Sabbath or Holidays.

15. One must not sleep while wearing the *t'ffilin* and one must not go to any unclean place; he who is ill and cannot keep his body entirely clean is exempt from putting them on.

16. The putting on of the *t'ffilin* on the hand and on the head are two separate and distinct commandments, and the non-fulfillment of one does not prevent the fulfillment of the other, i.e., if one has only one of the *t'ffilin,* or if on account of some accident he is able to put on only one, then he is compelled to put that one on. If he puts on the one of the hand he utters the benediction of the hand only, but if he puts on the one of the head he must utter both benedictions, and thereafter say *baruch shem,* etc.

17. One must be careful to see to it that the black side of the straps should be on the outside.

18. One must not take off the *t'ffilin* until after the prayer of *uva l'zion.*

19. The *t'ffilin* must be taken off while standing, first removing the bands from the fingers, then the phylactery from the head, and at last, the phylactery from the hand.

20. It is a custom enacted by the sages to kiss the *t'ffilin* before putting them on and after taking them off.

SPEECH ONE

Dear Parents and Worthy Assembly:

It has been a custom from days of old that when a Jewish boy reaches the age of thirteen he becomes a Bar Mitzvah. From this day on he is considered a man and he is compelled to render an account not only regarding his acts, but also concerning the words he utters with his mouth and even his thoughts, because from that day on he is considered a Jew in the full sense of the word.

The term Bar Mitzvah is applied to a boy of this age because he is bound to observe all the religious duties and laws of Israel. He is a man in the sense that he must bear the burden of the Torah and its commandments. A Bar Mitzvah is the one that crosses the boundary of childhood, when he is not accountable for his actions, and reaches the stage of a man who enters the Camp of Israel, when he is bound to honor and esteem everything that is dear and honorable to every Israelite wherever he is.

One of the laws of our holy Torah is *"Honor thy father and thy mother,"* because they took pains to provide for their children. When I was a small child, my dear parents had no rest and enjoyed no sleep until I was raised up. They gave me a good training and taught me to be a useful man; therefore, our holy Torah commands me to appreciate, honor and esteem my parents.

And today when I am standing upon the threshold of

manhood, I consider it my holy duty to express to you, my dear parents, my gratitude, the gratitude of an obedient son who appreciates the value of your deeds. In the presence of this honorable assembly, I make my sacred promise, to observe and keep all the commandments of our holy Torah, wherein are written the noble words: *"Honor Thy Father and Thy Mother."* My heart is ful of greatfulness to my good father and dear mother, who have brought me up until now. At present I am able to express my gratitude but by mere words. But I hope that the time will come when I shall be able to express my appreciation by action and deeds.

Indeed, I am aware, my dear parents, that I am still young and frail at this hour of transition from childhood to manhood. Therefore, I pray to you, my dear parents, not to abandon me to myself in the future. Continue to lead me upon the path of everlasting life, to teach me and to point out to me the true and upright path. I am also aware that many a time I caused you anxiety and worry by disobedience; that many a time I departed from the good path whereupon you directed me to walk. But you, in your great kindness, forgave my disobedience, because I was but a mere child, and men are born with the inclination to do evil. Hitherto I was unable to distinguish between good and evil, but after I have become a Bar Mitzvah, and took the *t'ffilin* in my hand, as the sign of the holy Covenant, I understand how to realize the greatness of the crime which I have committed against you.

Our holy Torah teaches us to honor the aged. We are bound to stand up before an aged person who comes into our presence, and to be attentive and listen when he speaks, because he is an old man and knows more than we do. The

vicissitudes of life gave him understanding what to embrace and what to reject, and he is able to distinguish between good and evil; therefore, I will keep this commandment with all its details from the day I have become a Bar Mitzvah.

Honorable Assembly! I am aware of the fact that you, the honored and esteemed friends of my devoted parents, have come here not in my honor, but you have assembled here in the honor of my good parents. Therefore, I ask you that you give me a place among you, to consider me as one of your friends, and to point out to me the good and right path. From the depth of my heart I express my gratitude for the honor you afforded me in coming to our house, and I pray to the God of our fathers, Abraham, Isaac and Jacob, that also in future days we shall gather to celebrate feasts of joy in one another's house. Amen.

SPEECH TWO.

DEAR PARENTS AND HONORABLE GUESTS:

Today I am standing upon the parting of the ways. On the one side the thirteen years that have already passed by and in front of me a new path and a new world, a future world, which is still hidden and concealed from before me.

My past, in which I have spent my childhood, and which has filled my soul with wonderful sweet imaginations and visions concerning the world and what it contains, is now taking flight into the great sea of the past, and my soul is full of yearning for those days of youth. And indeed, if my soul is full of the visions of the past days which I recollect with pleasure and enjoyment, at the same time I am proud of the future before me. Until this day I was a little boy, who had not the responsibility of a full-grown Jew; I was like the free bird, free and exempt from the yoke of the Torah and its Commandments, and my father was accountable for all my acts. But from this day on I am considered like any other Jew who is responsible for his acts and deeds.

It is written concerning the children of Isaac, "And when the boys grew up, Esau was a hunter, a man of the field, and Jacob was a simple man, dwelling in tents." Concerning this verse, the Midrash states, "Rabbi Levi says: 'This is to be compared to the myrtle and the briar which grew one alongside of the other, and when they grew up and blos-

somed, the former gave forth its odor, while the latter gave forth its sting. Thus, all the thirteen years of their childhood, both of them went to school and both of them came back from school. The thirteen years passed, and Jacob still went to the house of study, while Esau went to the house of idol-worship.' " Said Rabbi Eliezer, "It is the duty of every man to take care of his son up to thirteen years, henceforth he should say, 'Blessed be He Who had delivered me from the punishment of this one.' "

My dear father, until this day I was like a burden to you, for upon your shoulders rested the punishment of my sins. Like two angels of the Most High you and my dear mother accompanied me on my path, the path of life, that I should not stumble, and that I should not depart from the path of righteousness. You took care of all my wants and needs. Indeed, my dear parents, although I am too tender and young, nevertheless I understand the magnanimity of your acts which you have done for me until this very day. But, how can I in the least thank you for all the good and kindness you bestowed upon me, when I am still a frail youth, and the more so, when I know that you do not expect any reward or compensation from me, but your only desire is that I shall be a good man and a true Israelite.

I promise you faithfully that from this day on I shall make every endeavor to observe and keep all the duties that are cast upon me in the capacity of a son of the people of Israel.

Like our patriarch Jacob, about whom it is written in the Midrash that after the age of thirteen he visited the college of Shem and Eber, thus will I not depart from the path of the Torah and its commandments, and wherever I go, in my ears shall ring, like a heavenly voice, the few

noble words, "I am a Jew." With all my heart and soul I shall be devoted to our people, our religion, and to our past which is full of wonderful, and sweet imaginations and visions. Together with all the children of my people I shall carry and suffer the tribulations and sufferings which befell my people from the time he was exiled from the land of his birth. And together with my people I shall hope and cherish for the future days, a future which is full of light and life. I shall love and esteem our holy language, the language of the prophets and seers in which they have expressed their prophecies and visions about the cedars of the Lebanon and the beauty of the Jordan, and which language has now been revived both in the land of our exile and in the land of our fathers, where its sun had set and from where it shall blossom once more.

And to you, Honorable Assembly, I give my gratitude from the depth of my heart and soul, for all the honor you have done to me and my parents, and in your presence I make a solemn pledge to endeavor to be a good member of society and a good Jew. Amen.

SPEECH THREE.

WORTHY ASSEMBLY:

You have afforded us great honor this day when you have come to our house to take part in our celebration on the day I have become a Bar Mitzvah. I hereby express my deep gratitude for the love and friendship you have shown us by this. May the Lord God of Israel grant it that we shall be able to repay you in accordance with your deeds on the day of rejoicing and celebration.

My dear Parents: You have brought me up and raised me to be prepared for this great, honorable day. Due to your untiring efforts on my behalf, I was able to reach this most important day. My good teachers, in whose hands you have entrusted my education, have succeeded in implanting in my heart wisdom and understanding, to know and understand how to honor the name of Israel, wherewith our people glorifies itself, and to love and esteem our holy Torah, which is the soul and the life of our people.

My sole desire this day is, that the Almighty God shall give me strength and courage to fulfill all that which I am bound to fulfill as a true son of Israel; to carry the banner of the people of Israel; to be proud of the name of Jacob and to observe and perform all that is written in our Torah.

This day I have become a Bar Mitzvah, that is, from today on I am bound to observe, to perform and fulfill all the Commandments of the God of Israel, and His Torah. I

am no longer considered a small boy, at liberty to do whatever I desire, but am a member of the Jewish people. From this day on I must be accountable for all my deeds, because I am now a full fledged member of our holy nation. Therefore, I give my solemn pledge in the presence of all this Honorable Assembly, to be faithful to our flag and to our people, to observe and perform whatever has been commanded us, to love our people, to defend their existence, and to give praises of thanks to our Almighty God Who created me a Jew. And to you, my dear parents, I give thanks of gratitude for that you have brought me up to this day.

From the day upon which I become eligible to belong to the Camp of Israel, I am ready to be one of the standard bearers of Israel, and with pride and honor I shall observe our holy traditions and keep away from whatever is prohibited to us. May the God of Jacob be with me and help me fulfill my promise. Amen.

SPEECH FOUR.

Dear Parents and Honorable Assembly:

Pray accept my gratitude for that you have come to our house today, on the day of my rejoicing, on the day I have become a Bar Mitzvah. Today I celebrate my thirteenth birthday, and I become one of the men of Israel among whose members I am to be counted. Today you have come to accept me with open arms into your midst and consider me as a member of the Jewish People, a superman, to be true to God and to man. You have come into our house to offer me your hand; a hand of love and friendship, and to bless me on the day I am to join the noble family of Israel, which was founded in very ancient times, in the days of our fore-fathers, Abraham, Isaac and Jacob. Indeed, you have done me great honor and I am unable to express my thanks to you for all this.

Although I am yet young, still I am acquainted with the laws of our Torah and our religion which is the mother of all religions, and how happy I am that I was born and raised up a Jew. From today on I am a Bar Mitzvah, that is to say, from this day on I must so formulate my acts and behavior, as to be worthy and deserving to bear the name of Israel.

To be a Bar Mitzvah is to become a full-fledged Jew, a good man that knows to differentiate between the good and evil path. I am aware that I am still far from the true path,

and that I still have to learn a great deal until I shall fully comprehend all the duties that are cast upon me as a member of the Jewish People. Therefore, I ask of all of you, who as friends of my parents have come today to participate in my rejoicing, that from today on you shall likewise be my faithful friends, and show me the path of life upon which I shall walk.

The foremost duty of every man in general, and of every member of the Jewish People in particular, is to appreciate the good and kindness which was done to him. And who has done me more good and shown me more kindness then my dear parents? They supported me and provided me with all my wants from the moment I saw the light of day until they have raised me to this very moment. They provided me with instructions in the Torah, and gave me light; they hired for me good teachers to teach me the Torah and wisdom. They have succeeded in making me understand how to choose what is good and reject what is evil, and even on this very day they are still ready to do whatever will prove beneficial to me. Therefore, I find it a sacred duty to express to you my gratitude for all the good you have done to me until this day, and also give you my blessings and thanks in advance for all the good that you are ready to do for me in the future.

Dear Beloved Parents: I am unable to express to you now the feelings of my heart for your kindness, and I am unable to find enough expressions wherewith to thank you, but my heart is alive to the fact that the holy duty that is cast upon me during my lifetime is to honor you, to esteem your name and memory, to love you and to always be obedient to you.

Now I beg of you Honorable Assembly, I am well aware

that you are not my guests, but the guests of my parents; you have come not to me, but to my parents. Nevertheless, you have come in my honor on the day I have become a Bar Mitzvah, on the day I have come to put upon me the yoke of the Torah and its commandments, in accordance to what is written down in the laws of the Jewish religion.

Pray accept me in your midst as a friend, for I am yet young and frail and in need of your guidance.

May it be the will of the Almighty that we shall always come together only for the purpose of rejoicing and celebrating. Amen.

SPEECH FIVE.

The Consecration of Life

(*Rabbi Elias L. Solomon, Cong. Kehilath Israel, Bronx, N. Y.*)

Dear Friends:

Like our forefathers in the wilderness, who were called upon by the immortal leader and law-giver Moses to stand before God and enter into a solemn covenant with Him, so I, too, am now standing before the Almighty and in the presence of my dear ones and this congregation of devout worshippers, ready to enter into a sacred covenant with God, pledging myself to be true to the religion of my fathers.

It is proper that I begin by offering thanks to God for the innumerable blessings He has bestowed upon me from the first moment of my life. My first sentiments at this proud moment, the happiest of my life, are these of the deepest gratitude to the All-loving and All-merciful Father in Heaven חסדי ה' אזכיר "The kindnesses of the Lord will I mention." It is He who has given me life and has endowed me with health and strength. He has blessed me with the dearest friends, the tenderest and most devoted of parents. And it is He, who in His great goodness has permitted me to reach this joyous day.

May I prove myself deserving of God's mercies. May I make good my use of my opportunities and endowments. May my life be an influence for good upon those who know me.

After the Almighty, I owe everything to my dear parents, who have labored constantly and devotedly for my welfare and my happiness. They have striven to render me strong in mind and in body. No sacrifice was too great, no ordeal too severe when their child's health and well-being were to be considered.

You, my beloved parents, have been my guardian-angels. You have guided me and instructed me in the ways of righteousness, of love and of religion. To your goodness and your tender hearts I owe everything I have acquired. Words cannot express my gratitude, nor discharge the enormous debt I owe you. My life, my obedience, my eagerness to do your wishes, must give evidence of my great, inexpressible feelings of love, and esteem, and thankfulness. I pray that I may be the means of increasing your happiness. I pray that my career may reward you for your noble self-sacrifice in my behalf. May God bless you for all you have done for me and for your other children. May He bless you and all our dear ones with joy, and life and prosperity.

Now, my friends, I am to take upon myself the duties of a full-fledged Jew. There are placed before me this day life and death, good and evil. It is hard to choose the right. It is not a light task to fulfill worthily the duties of a Jew. Many are the temptations and the allurements one must overcome in order to live up to the ideals of Judaism. But I put my trust in God, who has led me and guided me

hitherto. He will direct my steps. He will give me wisdom to choose the good and the right. I pray to Him for strength and for courage ever to choose the path which, as a Jew, I am in duty bound to follow.

Thus, assured of God's help, I consecrate my life to Judaism, the beautiful, the noble faith, the mother of the great religions of the world. I pledge allegiance to our Torah, with its sublime teachings and its inspiring ideals. I vow adherence and loyalty to the instructions of our Prophets and Sages.

May I always understand the value and beauty of our wonderful law, the greatness and grandeur of our Bible. May I never cease to glory in the achievements of my people, with its law-givers, rabbis, heroes and martyrs. May I ever appreciate the ideal and ideals of our masters and teachers. In the words of Isaiah שוש אשיש בה׳ תגל נפשי באלהי "I will be exceedingly glad in the Lord, my soul shall rejoice in my God." I hope to prize highly the honor I possess in being a member of the chosen race, of the people who have been the teachers of mankind.

Furthermore do I consecrate my life to the service of my people. Knowing Israel's greatness and what it has achieved, knowing how Israel has suffered throughout its history, and how it still suffers from the hatred and malice of its enemies, I long to assist in the noble work of delivering it from its bondage. I pray that my people be restored to the land of our fathers. And I resolve to labor for the deliverance of my people למען ציון לא אחשה ולמען ירושלים לא אשקוט.

"For the sake of Zion I will not be silent, and for the sake of Jerusalem I will not be quite"—until the hour of

Israel's redemption will strike and our people shall go forth to the Old Home.

באהבתו וחמלתו הוא גאלם God in His love and in His compassion will redeem them, and He will lead them back to the land of their fathers. Amen.

SPEECH SIX.

Israel and the Torah

(*By Rabbi Elias L. Solomon, Cong. Kehilath Israel, Bronx, N. Y.*)

My Dear Friends:

This is the most important day of my life. For to-day I am admitted into the Brotherhood of Israel. To-day I become a full-fledged Jew, and, therefore, take upon myself the duties and responsibilities that rest upon every member of the House of Israel. No longer may I be a thoughtless child that knows not and cares not for anything better than the pleasure and the satisfaction of the moment. From to-day on I must always be conscious of the grand privilege that I possess in being a Jew, and I must try to prove myself deserving of this great blessing and of the many other blessings that have been showered upon me from the first moment of my life.

What a glorious thing it is to belong to that people which has given the world such great and valuable gifts! How proud should he be who bears the name Jew! For what other race or nation is there that can say, as Israel can, "I have been a blessing to mankind?" What other people has given the world that which alone can make the world

happy, the belief in the one, only God, the Ten Commandments, the law of morality, of justice, of goodness and of love?

Other nations have taught the world the art of fighting, how to shed the blood of a fellow-man. Some have taught mankind how to appreciate the beautiful things, great works of art, grand paintings, magnificent buildings, sweet music, sublime poetry. Some have given us knowledge and have enlightened our minds through science, philosophy and literature. All nations have helped to give us the civilization we enjoy to-day.

But can all the lessons taught us by other nations compare to any of the sublime truths our Bible teaches? Could society exist without the morality and the justice that the Decalogue enjoins? Can the world show anything grander than the Biblical command ואהבת לרעך כמוך "Love thy neighbor as thyself." Has the world yet reached the age of universal brotherhood, of liberty and of peace, of which our poets sang, and of which our prophets dreamed? And what nation is there that can boast of so many great men, immortal law-givers like Moses, inspired prophets like Isaiah, sweet singers like David, fearless heroes like Judah Maccabee, learned rabbis like Akiba, and numberless other sages, poets, philosophers, heroes and martyrs?

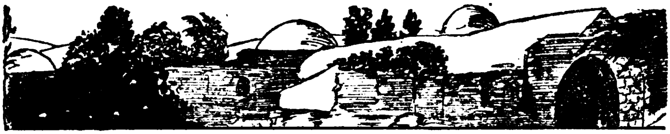
This thought, my friends, the thought of the greatness of my people, fills my heart with pride and gratitude. I am happy to belong to that undying race that has been the teacher of mankind. I am proud to be a member of that people which, in spite of cruel oppression and relentless hatred, has shown to the world an example of devotion to God and of love to man. I am thankful to bear the name of the nation that has preferred to suffer contempt, malice

and martyrdom, rather than to give up its beautiful ideals, and which, under all circumstances, has been distinguished for morality, sobriety, for its beautiful home-life, its sublime spirit of love and charity, its patriotism, its faith.

May I prove myself worthy of the privilege of belonging to the Jewish people. May my life be distinguished by the same zeal for our religion, by the same love for the beautiful ideals of our Torah, by the same spirit of goodness and benevolence that our people has possessed throughout its long history. And may God continue to bless me, as He has done hitherto with health and strength, that I may be able to carry out my resolutions, to do my full duty as a man, as an American and as a Jew.

And you, my dear parents, what can I say to you, to show my deep feeling of gratitude for all you have done for me. How can I ever hope to thank you enough, dearly beloved father, for the constant care and affection you have showered upon me all these years? And you, dear mother, can I ever make any return for all the love and tenderness which you have shown me? How shall I show my appreciation and my love for you both? You have been my truest friends from my childhood days. You have been my advisors and instructors. You have tried to grant me every wish, to satisfy my every desire. You have worked, and labored, and hoped, and prayed that I might grow up strong and happy. Many an axious day, many a sleepless night have you spent watching over me tenderly, when I lay tossing on a bed of sickness. You have rejoiced at my success, you have grieved at my disappointments. And every moment of my life you are planning how to add to my happiness, how to improve my health, to make of me a good and useful man, a worthy son of Israel.

For all this love, for all this tender care, my dear parents, I cannot hope to thank you enough. I can only try to deserve your love and your kindness by trying to live as you would wish me to live, by endeavoring to become a good man, a true Jew. May God reward you by blessing you and your dear ones with long life, health, success and happiness. And this congregation, our country, Israel and all mankind, may the Lord bless with peace, prosperity and everlasting joy. Amen.

SPEECH SEVEN.

Worthy Congregation:

I express my most ardent gratitude to you for the permission you gave me to stand on the pulpit of this holy Temple, to express to you the thoughts and feelings of joy and happiness which fill my tender heart on this solemn occasion. I am too young and frail to speak before an audience of wise, learned people. But the importance of this day, which is in fact important to you also, Worthy Congregation, gives me courage to stand up before you to assume my future position among you as a participating member of our cherished faith.

Dear Beloved Parents, Relatives and Friends: With national pride, with patriotic feelings and holy enthusiasm, do I acclaim my Bar Mitzvah day as the holiest day of my future life. For, היום נהייתי לאיש today I turn an entirely new leaf in the history of my earthly existence; today I become a man who is responsible for all his actions. Hitherto I was an innocent child, guided by the kind hands of my beloved parents. Even the eye of the Almighty looked mildly down upon my doings, not exacting from me punishment for my transgressions. As our sages have declared, that a child until his thirteenth birthday is not responsible for his actions, but his parents are accountable for all his deeds. If I was good, it was the joy and happiness of my parents, and if I was bad, it was their grief and sorrow, and

the whole nation of Israel were not responsible for my doings whether they were good or bad. But from the moment I stood before the Torah, and for the first time in my life, have uttered the blessing אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו I felt that I became a member of our holy nation who will be responsible for my future actions. Therefore I noticed signs of doubt in your countenances as if you would ask ?הלנו הוא אם לצרינו Can we entrust him with our holy Torah, for which we have suffered and are still suffering sacrifices and have given up all sorts of earthly happiness? Streams of blood are still being shed because we believe in our holy Torah and follow its commandments, and still we uphold it with our might.

Can we then entrust the same to one who is yet unripe in years? Will he keep up the Torah with the same courage and enthusiasm as we did? Will he uphold the banner of Judaism, by being good and just and following the Biblical commandments? As the prophet Micho said מה ה׳ שואל ממך כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת וגו׳ What does the Lord require from you to do? Only to be a sample of justice and kindness; a teacher of nobility, charity, purity and morality? Or will he bring us a horror of shame and he will carelessly trample upon our thousands of traditional plantings of so many years? Therefore, I take the liberty of standing here, to assure you, my dear brothers, that on account of the good Hebrew education my parents have given me until now, I proudly raise my hand and exclaim the old glorious שמע ישראל ה׳ אלהינו ד׳ אחד

I am and will be a Jew. For, as long as there are parents who still teach their children to put on the תפילין the של יד as a symbol of charity, to feed the needy and uphold the poor, and the של ראש as a symbol of striving;

to be at the head of education and morality, and to be the standard bearers of civilization and humanity—I can say with the words of our holy prophet Isaiah, נחמו, נחמו עמי Comfort ye, comfort my people, for the Jewish nation will never perish. And as long as there are parents who teach their children to utter a ברכה on the Torah, our holy people shall exist forever, and will become more powerful.

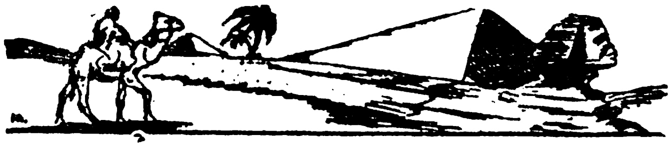
We with our young blood, we with our national feelings, and we with our mighty voices will, without fear, proclaim the old glorious שמע ישראל until we will victoriously raise up the Hebrew flag higher and above all others, and wave it with might in our holy Zion.

Now I turn to you, beloved parents, with increased feelings of love and reverence, when I think of the many sacrifices you have brought to promote my welfare. For thirteen years you have labored for my happiness, and your parental wings are still spread wide open to keep me yet longer under your shield, until you will see me grown up a dutiful son, a loving brother and a useful member of society. Words are too poor to give utterance to the gratitude I owe you, dear parents. But I shall try all in my power to consecrate my life to your welfare, and be unto you that staff of comfort and sun of hope, which will support you when age drops its silvery sprays of former prime and vigor.

May God Bless you and grant you to reach a high age in

health and prosperity to see me grown up as a man in the best and noblest sense of the term. Forgive me the faults of my youth, forgive me for whatever pain or grief I have caused you. I will pray to God to strengthen my resolutions, and enable me to become a faithful Israelite and a useful member of the community, which protects our liberty and our rights. Amen.

SPEECH EIGHT

For an Orphan Without a Father

יי לי לא אירא

"When God is with me I have no cause to fear."

If my father were alive this day, he would bring me into this holy place of worship to initiate me as a member of this holy congregation. But my dear father is no more, and my only and best friend in the whole world, my dear beloved mother, is now fulfilling this sacred duty.

If my father were alive I would be free for one more year and I would not be accountable for my actions, for my father would be responsible for all my actions to our Merciful God.

But my earthly father is now with his Father, our God in heaven, and I was informed that no one can any longer be responsible for me. I was therefore called on my twelfth birthday to fulfill the duties of a full-fledged Jew, in honor of my people, my departed father, and for my dear mother.

Yes, I have appeared in God's house of worship, and I am ready to do whatever He requires me to do.

I am a Jew, and I am bound to live as such. To live as a Jew, I must fear God, and when I follow this principle, I shall be beloved and honored by God and by men, and it will make my dear mother proud and happy.

If my father were alive today, I certainly would feel safer in this most important day in my life, for he with his experience in life would have taught me how to differentiate be-

tween good and evil, and would have led me upon the right path of life.

To my great sorrow and grief my noble father has departed from me and from my dear ones, and I was left under the leadership of my noble mother.

"Only under the leadership of my mother?" What have I said? How ungrateful I am!

יי לי לא אירא "When God is with me, I have no cause to fear!" The God who once declared Himself the אבי יתומים the father of orphans, is my father also, and will certainly not abandon me, but will lead me upon the right path which I am to follow.

I am convinced that God is with me, and I am full of happiness and courage when I am to start this day upon a new life and be answerable for my actions and deeds.

I will search for, and, with the help of God, I am sure to find the way how to be good and helpful to my dear mother, to my fellow-beings, and to myself.

The humane commandments of our holy Torah I shall never abandon, and I shall never cease studying them. They will lead me, and be for me a pillar of fire to shine by night and a cloud of glory by day to enable me to do what is good, to be polite and obedient to the one who is able to point out to me how to become a worthy man.

From this day on the *T'fillin* will adorn my hand and head, and these will remind me of the fact that God is merciful and is always kind to the friendless and the suffering.

I am an orphan, and who more than myself is in need of the protection of the Almighty God? I was taught that when I will call unto Him, He will answer me; and that whenever I request aught from him, He shall grant it to me. The Almighty Creator is the possessor of all wealth and

happiness, at all times He rewards those who deserve it, and He is always ready to fulfill the wish of the just one.

Relying upon this, I pray to Thee, O Merciful God, listen to the prayer of Thy youthful servant:

Thou, O Lord, who art the performer of justice and art full of mercy, help me so that I may be able to serve Thee; help me to be good, and protect my dear mother.

Merciful God, I pray to Thee for my mother, for she is everything in the world to me. She has been a father and a mother to me, and without her my life is of little value. She teaches me how to pray unto Thee that Thou mayest help me.

Protect her, therefore, Almighty God, from grief, sorrow, want and embarrassment; grant her health and courage, life and happiness, so that she may continue to bring me up as heretofore to fear Thee alone, obey Thy commandments and to be good and upright.

Fulfill my prayer, O great God in heaven, protect my noble mother and friends and bless this congregation. Amen.

SPEECH NINE

For an Orphan Without Father and Mother

יי נתן ויי לקח, יהי שם יי מברך

"God has given and God has taken away. May the name of the Lord be blessed."

Here I am standing today, a youth of twelve years, all alone. Alone, O Great God, in this great world of Thine, without enjoying the sweet kiss of a mother and the tender affection of a father. Alone do I swim upon the great billows of time, and what others, of my age, can enjoy has been bereft from me. They who gave me this life and brought me into existence are no more. They departed from me and left me to my fate—all alone.

My heart is still full of sorrow and woe, and my eyes are still wet from shedding tears. My tears dry very, very slowly. I shed bitter tears for my dear beloved parents who departed from me and left me alone, and I cannot and will not cease lamenting over them.

Is it my fault that I am unable to forget them? Am I to be blamed that their remembrance is still alive within me? I can find no fault in my painful, bleeding and sorrowful heart. I simply console myself with the idea that the Merciful God is the father of all orphans, and He will provide for me.

It is true, I am alone, abandoned by my dear beloved parents, but God was merciful to me, and He provided me

with noble and kind friends who raise me, teach me and love me as though I were their own child, and therefore I too, in turn, love them from the depth of my heart.

They do everything in their power to make me forget my great loss and grief, and I, on my part, do all I can to find consolation and hope in their very kind treatment.

God is just and merciful! Although at times I feel very despondent and unhappy, yet at the same time I am aware that whatever God does is not an injustice. God does no injustice to anyone! I am perhaps unable to comprehend His acts, but God is all-merciful.

Who gave me parents? God gave them to me. He gave them to me. He took them away, and with Job will I say:

יי נתן ויי לקח, יהי שם יי מברך

"God has given, God has taken away; May the name of the Lord be blessed."

My dear parents are dead. I am sorry for them. But I am certain that I am unable to bring them to life again. May they rest in everlasting peace with the Almighty God; and in honor of their memory, I will try my utmost to be upright and good, in order that everyone may say that my dear parents have left a son to succeed them who is worthy of their short but noble lives.

From this day on I am bound to perform all the duties of a Jew. My first and foremost duty shall be to be obedient and thankful to those who provide for me. I will do everything in my power to fulfill this duty, and act in such a manner as to secure the satisfaction and esteem of others and be satisfied myself.

Upon my left hand and upon my forehead I will be compelled to put on the *T'ffilin* every morning when I pray to

our Merciful Father. But I will pray to Him not only then, but also when the *T'ffilin* do not adorn my hand and my head.

My good teacher has taught me that by being good and ebedient, by listening to those who have had the experience in life, by helping those who are in want—by these acts—we worship the Lord God of Israel.

Although I am very young, yet experience has already taught me a great deal. I fully understand that the Creator requires not from mortals to do what is impossible to perform, and therefore I am happy that from today on I am called upon to observe His Commandments and ordinances. I am proud of the fact that I am already man enough to be trusted with such holy commandments.

I resolved to be upright and good, and, according to what my worthy teacher has told me, a good resolution is the beginning of all noble deeds.

I will exert my utmost to convince the benevolent and kind people who took care of me that their care was not in vain, and, I am certain that in the future whatever I will do will be just and upright.

O God, Merçiful Father, help me so that I may carry through my resolutions. Amen.

איך בין ענטשלאָסען אין מיינעם הערצען, צו זיין גוט און עדעל, און לויט וויא מיין ווערטהער לעהרער זאָגט מיר, איז א גוטער ענטשלוס דער אָנפאַנג פון אלע עדעלע טהאַטען.

אלעם וואָס ליעגט אין מיין מאַכט וועל איך אנווענדען צו איבערצייגען מיינע גוטע וואהלטהעטער דאָס זייער זאָרג פיר מיין צוקונפט איז ניט געווען אומזיסט, און אויף ווייטער בין איך זיכער, אז אלעם וואָס איך וועל טהאָן, וועט זיין רעכט און ריכטיג.

גאָט, דער בארעמהערציגער פאָטער, העלף מיר דורכצופיה־רען מיין ענטשלוס. אמן

זוהן וועלכער איז ווירדיג פאר זייער קורצעם אבער עדעלעם לעבען.

פון דיעזען טאג אן דארף איך ערפילען דיא פליכטען פון א אידען.

מיין ערשטע אופגאבע בעשטעהט אין זיין אונטערטהעניג און פאלגזאם, אונטערגעבען און געהארכזאם צו דיעזע, וועלכע זוכען און זארגען פיר מיין צוקונפט. איך וועל אלעם מעגליכע אנווענדען נאכצופאלגען דיעזע אויפגאבע און טהאן זא וואס אום אנדערע צו געפעלען, דאמיט מיר זאל אויך גוט זיין.

אויף מיין לינקער האנד און אויף מיין שטערען וועל איך מוזען לעגען דיא תפילין ווערענד איך וועל דיענען גאט מיין שעפער. אבער איך בין ענטשלאסען צו דיענען גאט אויך דא־מאלס ווען דיא תפילין וועלען ניט באציערען מיין האנד און מיין שטערען.

מיין גוטער לעהרער האט מיך געלערענט, דאס זייענדיג נאכגעביג, גוט און פאלגזאם צו עלטערע און ערפאהרענע מענ־שען, דאס העלפענדיג און שטיצענדיג דיעזע וואס זיינען אין נויט, דאן דיענען מיר גאט דעם הערר פון ישראל.

אבוואהל איך בין נאך זעהר יונג, האט שוין מיין ערפאהרונג מיך זעהר פיעל געלערנט. איך פערשטעה פאלקאם דאס מיין גאט און שעפער פערלאנגט ניט קיין אונמעגליכקייטען פון דעם מענשען, און דערפאר פרייט עס מיך אונגעהייער פיעל וואס עס איז יעצט פון מיר ערפאדערט איך זאל ערפילען זיינע געבאטען און בעפעהלע. איך בין שטאלץ דארויף צו וויסען, דאס איך בין שוין מענש גענוג מען זאל מיר מעגען טרויען.

שעפּער איז דער פֿאָטער פֿון אלע וויזען, און ער זאָרגט יעצט פֿאַר מיר.

עס איז וואהר, איך בין אליין, פֿערלאָזען פֿון מיינע ליעבע און טייערע עלטערן, נאָר גאָט איז בּארמהערציג צו מיר, און ער האָט מיר געגעבען עדעלע ערציהער און בעאָבאַכטער, וועלכע ליעבען מיך וויא זייער איגענעם קינד, און איך ליעב זיי אויך דאָפיר פֿון מיין טיעפֿסטען הערצען.

זיי ווענדען אָן אלעם מעגליכעס מיך צו מאכען פֿערגעסען אָן מיין שמערץ און פֿערלוסט, און איך ווענדע אויך אלעם אָן צו געפֿינען טרייסט און האָפֿנונג אין זייער צערטליכע בע־בעהאַנדלונג צו מיר.

גאָט איז גערעכט און בּארמהערציג! אמוואָהל איך שפּיר מיך מאַנכע מאָל זעהר אונגליקליך, געדענק איך אָבער זאָפֿאָרט דאָס אלעס וואָס גאָט טהוט איז קיין אונרעכט. גאָט טהוט קיין אונרעכט! איך בין פֿיליכט ניט אימשטאַנדע צו בעגרייפֿען זיינע טהאַטען, אָבער גאָט איז דיא גערעכטיגקייט זעלבּסט.

ווער האָט מיר געגעבען עלטערן? גאָט האָט זיי מיר גע־געבען. ער האָט זיי אָוועקגענומען, דאַן וועל איך זאָגען מיט איוב'ן:

„גאָט האָט געגעבען, גאָט האָט אוועקגענומען, גאָטעס נאָ־מען זיי געזעגנעט“.

מיינע עלטערן זיינען טויט. עס טהוט מיר זעהר לייד פֿאַר זיי. אָבער איך בין זיכער, דאָס איך קען זיי ווידער ניט לעבע־דיג מאַכען. זאָלען זיי אלזאָ רוהען אין אייביגען גליק און זעגען מיט גאָט, און צו עהרע פֿון זייער אַנדענקען וועל איך אלעס מעגליכע אַנווענדען צו זיין ערענטליך און גוט, דאמיט יעדער זאָל דאַן זאָגען, דאָס אין דער קורצער צייט וואָס מיינע עלטערן האָבען פֿערבראַכט אויף דיעזער וועלט, האָבען זיי געלאָזען אַ

דרשה י.

(פיר אַ יתום אָהן אַ פאָטער און מוטער)

יי נתן ויי לקח יהי שם יי מבורך.

גאָט האָט געגעבען, גאָט האָט אַוועקגענומען, גאָטעס ווילען זיי געזעגנעט

דאָ שטעה איך, א איינגעל פון צוועלף יאָהר, און בין גאַנץ אַליין. אליין, מיין גאָט! אין דיעזער גרויסער וועלט, אָהנע דעם קוש פון אַ מוטער און אָהנע דיא צערטליכקייט פון אַ פאָ-טער. אליין שווים איך אויף דיא וועלען פון צייט, און דאָס וואָס אנדערע אין מיין עלטער קענען געניסען און זיך ערפרייען, איז פון מיר אוועקגענומען געוואָרען. דיעזע וועלכע האָבען מיר געגעבען דאָס לעבען, דיעזע וואָס האָבען פעראורזאכט מיין עקזיסטענץ, זיינען שוין מעהר ניט דאָ. זיי זיינען אוועק פון מיר און מיך איבערגעלאָזען צו מיין שיקזאל — אליין!

נאָך שמערצט מיך מיין הארץ און נאָך זיינען נאָס מיינע אויגען פון וויינען. מיינע טרעהרען טריקענען שווער. איך וויין און קלאָג נאָך מיינע פיעל געליעבטע עלטערן, וועלכע זיינען אוועק און מיך איבערגעלאָזען, און איך קען גאָר ניט אויפהערען צו טרויערן נאָך זיי.

איז דאָס מיין פעהלער ווארום איך קאן אָן זיי ניט פערגעסען? בין איך שולדיג אין דעם וואָס דיא עראינערונג לעבט נאָך אין מיר? איך געפין קיין פעהלער אין מיין שמערצענדען און ליידענדען ברוסט. איך טרייסט מיך בלויז, דאָס גאָט דער

בעשיץ זיא אלזאָ, אלמעכטיגער, פון שמערץ און פון לייד, פון נויט און פערצווייפלונג ; גיב איהר געזונדהייט און מוטה, לעבען און צופריעדענהייט, דאמיט זיא זאָל מיך קענען ערציהען פאר דיר אליין צו פירכטען, בעפאָלגען דיינע געבאָט און זיין גוט.

ערפילל מיין געבעט, גרויסער גאָט, און בעשיץ מיין עדעלע מוטער. אמן.

זיי זאָלען זיין מיין וועג-ווייזער, מיין עמוד-האש ביי דער נאַכט און מיין עמוד-הענן ביי טאָג, אום צו טהאָן גוטעס, זיין עדעל און געהאָרכזאַם צו יעדען, וואָס קען מיר צייגען וויא צו ווערען א בראַווער מאַן.

פון היינט אָן און ווייטער וועלען תפילין בעצירען מיין האַנד און שטערען; אין דיעזע תפילין ווערט אונז עראינערט אז גאָט איז בארמהערציג און טהוט אימער גוטעס מיט דעם עלענדען און ליידענדען.

איך בין א יתום און איך בענויטיג זיך אין דעם שוטץ פון דעם אלמעכטיגען גאָט.

איך האָב געלערענט דאָס ווען איך וועל איהם רופען וועט ער מיך הערען, ווען איך וועל בעטען וועט ער מיר ענטפערען, און וואָס איך וועל פון איהם פערלאַנגען, וועט ער מיר געבען.

דער אלמעכטיגער שעפער האָט און בעזיצט אַלעס, און דיעזע וואָס האָבען זיך פערדיענט ווערען פון איהם בעלוינט צו יעדער צייט און ער איז אימער בערייט צו ערפילען דעם וואונש פון דעם גערעכטען.

דארויף געשטיצט, בעט איך דיך, גאָט דוא בארמהערציגער, הער יעצט צו דאָס געבעט פון דיין קליינעם דיענער:

גאָט! דוא פועל צדק און בעל-רחמים, העלף מיר איך זאָל דיך דיענען; העלף מיר איך זאָל זיין גוט, און בעשיץ מיין מוטער.

גאָט, דוא באַרמהערציגער! איך בעט דיך פאַר מיין ליעבע מוטער, ווייל זיא איז צו מיר אַלעס אין דער וועלט. זיא איז מיין פריינד און מיין פריינדין, מיין פאָטער און מיין מוטער, און אָהן איהר האָט פיר מיר דאָס לעבען קיין ווערטה.

זיא צייגט מיר וויא דיך צו בעטען, וויא זיך צו ווענדען צו דיר און וויא דיך אנצובעטען, אז דוא זאָלסט מיר העלפען.

איך בין א איד, און אלס איד מוז איך לעבען. צו לעבען אלס איד, מוז איך פירכטען גאָט, און ווען איך טהו דאָס, דאַן וועל איך געליעבט און געשעצט ווערען פון גאָט און פון מענשען, און מיין טייערע און ליבע מוטער וועט זיין גליקליך דאמיט.

ווען מיין פאָטער וואָלט געלעבט, וואָלט עס מיך געוויס מעהר געפרייט וויא יעצט, אלס ער האָט אונז פערלאָזען. מיין עדעלער און גוטער פאָטער האָט געוואוסט צו אונטערשיידען פון גוטעס ביז שלעכטעס, און ער האָט מיך, זיין זוהן, געפיהרט אויף דעם ריכטיגען וועג פון פליכטען און טהאָן גוטעס.

צו מיין טיעפסטען בעדויערען און טרויער איז דיעזער פאָטער אוועק פון מיר, און איך בין בלויז צוריק געבליעבען אונטער דיא אויפזיכט פון מיין מוטער.

אונטער דער לייטונג פון מיין מוטער? וואָס האָב איך געזאָגט? וויא אונדאַנקבאר איך בין!

יי לי לא אירא! גאָט איז מיט מיר, פירכטע איך ניט! דער גאָט וואָס האָט זיך אייגמאָל ערקלעהרט אלס דער אבי יתומים, דער פאָטער פון וויזען, איז אויך מיין פאָטער, און ער וועט מיך פיהרען, לייטען און מיר צייגען דעם ריכטיגען וועג וואָס איך דאַרף נאָכפאָלגען.

איך שפּיער עס אין מיין הארצען, דאָס גאָט איז מיט מיר, און איך בין פול מיט פרייד און מוטה אין דעם אָנפאָנג פון מיין לעבענס-וועג אויף מיין אייגענער פעראנטוואָרטליכקייט.

איך וועל זוכען און איך וועל פינדען דעם וועג צו זיין גוט פיר מיין מוטער, פיר מיינע מיט-מענשען און פאָלגליך פיר זיך זעלבסט.

דיא הייליגע געבאָטע פון גאָטעס הייליגער תורה זאָלען מיך ניעמאלס פערלאָזען, און איך וועל ניעמאלס אויפהערען זייא צו שטודירען.

דרשה ט.

(פיר א יתום אָהן אַ פאַטער)

יי לי לא אירא

(ווען גאָט איז מיט מיר פירכטע איך ניט)

ווען מיין פאַטער וואָלט היינט געלעבט, וואָלט ער מיך אריינגעבראכט אין גאָטעס הויז אום צו ווערען א מיטגליעד פון זיין הייליגער געמיינדע. אָבער מיין גוטער און ליעבער פאַטער איז טויט און מיין איינציגע בעסטע פריינדין אין דער וועלט, מיין פיעל־געליעבטע מוטער ערפילט יעצט דיעזע פליכט.

ווען מיין פאַטער וואָלט געלעבט, וואָלט איך נאָך אַ יאָהר צייט געווען פריי אין מיינע טהאטען און מיין פאַטער וואָלט געווען פעראַנטוואָרטליך פיר מיר צו גאָט איבער מיינע אויפ־פיהרונגען.

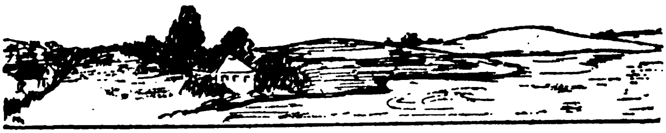
אָבער מיין פאַטער בעפינדעט זיך יעצט ביי זיין פאַטער, ביי גאָט אין הימעל, און איך בין עראינערט געוואָרען, דאָס ניעמאַנד קאָן מעהר פעראַנטוואָרטליך זיין פיר מיר, אונד דאפיר בין איך בערופען געוואָרען צו מיין צוועלפטען יאָהר צו ער־פילען דיא פליכטען פון א אידען, צו עהרע פון מיין פאָלק, מיין נאַציאָן, מיין פערשטאָרבענעם פאטער און פיר מיין טייערע מוטער.

יאָ, איך בין ערשיענען אין גאָטעס הויז און בערייט צו טהאָן דאָס, וואָס עס ווערט פון מיר פערלאַנגט.

פערא‌נטוואָרטליך פאר אלעם וואָס איך טהו, פון היינט אָן וועד איך אַלס פאָלשטענדיגער איד בעטראַכט; און דערפאר גיב איך מיין עהרען וואָרט, מיין ערשטען פערשפרעכען, צייט מיין לע־בען, מיין אויפגאבע אלס אידישער קינד און זאָהן דעם פאָלק׳ס ישראל ניט אויפצוגעבען; צו בעפאָלגען אלעם וואָס פון א איד פאָדערט זיך; צו ליעבען מיין פאָלק און פערטהיידיגען אידען! צו דאנקען אימּמער גאָט וואָס ער האָט מיך פאר א אידען גע־מאכט, און אייך ליעבע עלטערן, וואָס איהר האָט מיך צו דעם צושטאַנד געבראכט.

אין דעם טאָג וואָס איך טרעט אריין אין דער אידישער ארמעע בין איך גערן אויך איינער פון דיא טרעגער דעם אי־דישען פלעג; און איך וועל מיט עהרע און שטאָלץ אימּמער פארהייליגען אונזערע הייליגע פרינצפּיפען, אָבּהיטען דאָס וואָס אונז איז פערזאָגט און בעאָבאַכטען אלעם וואָס אונז איז פאָר־געשריבען.

דאָס אלעם נעהם איך אויף מיר פון היינטיגען טאָג אָן גלייך מיט אללע מיינע גלויבענס געגאָססען, און גאָט זאָל מיר דאצו העלפען. אמן.

דרשה ח

געעהרטע פערזאַמלונג!

איהר האָט אונז בעעהרט און געקומען אַנטהייל נעהמען אין אונזער שמחה, מיין בר־מצוה, איך בעדאַנקע אייך הערצליך פיר דיא פריינדשאַפט. גיב גאָט דאָס מיר זאָלען אייך קענען אבדאַנקען מיט אונזער געגענוואַרט בייא אייך אויף שמחות.

מיינע ליעבע עלטערן!

איהר האָט מיך אויפגעצויגען צו דיעזען האָכבעדייטענדען טאָג. דורך אייער מיהע, דורך אייער זאָרגען פאר מיר בין איך זאָ ווייט געקומען. און מיט דיא הילפע פון מיינע גוטע לעהרער וועלכע איהר האָט מיר איממער פערשאַפט, פערשטעה איך צו שעצען דעם נאָמען ישראל, וועלכען עס טראגט אונזער פאָלק אין אלגעמיין, און יעדער איינציגער איד בעזאָנדער; אויך אונזער פערבינדונג מיט דיא היילינע תורה, וועלכע איז דיא נשמה, דער לעבענס־קראַפט פון אונזער פאָלק. און דאָס איינ־ציגע וואָס איך ווינשע מיך יעצט איז, דאָס דער אַלמעכטיגער זאָל מיר דיא מעגליכקייט געבען אייער וואונש איממער אויס־צופיהרען און איממער בלייבען טרייא דעם נאָמען „ישראל“, דעם פאָלק „ישראל“ און דיא תורת ישראל.

היינט איז מיין בר־מצוה, דאָס הייסט איך ווער איינער דער, וועלכער מוז מצוות טהאָן. איך בין שוין ניט מעהר קיין קינד, זאָנדערן אַן ערוואַקסענער. פון היינט אָן בין איך זעלבסט

איך, ווערטהע געסט, דאנק איך פון טיעפען הארצען פאר דיא פריינדשאפט און פאר דיא עהרע, וואס איהר האט מיינע עלטערן און מיר היינט געצייגט, און איך פערזיכער אייך, אז איך וועל אנווענדען אלע מיינע קרעפטען אום צו זיין א טרייער און ווירדיגער מיטגליעד פון אונזער גייסטרייכער אמה, וועמעס פאהן איך וועל מיט שטאלץ טראגען ביז מיין לעצטער מינוט, און וועמענס עהרע וועט זיין מיין קדשי קדשים, וועלכע איך וועל שטענדיג זיין געגרייט צו בעשיצען מיט מיין מארך, מיט מיין בלוט, זאגאר מיט מיין לעבען.

פערשאפען. גלויבט מיר, טרייע עלטערען, אז אבוואהל איך בין נאך יונג, דאך פערשטעה איך זעהר גוט וויא צו שעצען אייער ליעבע און אייער איבערגעבענהייט צו מיר; אבער איך בין נאך יעצט ניט אין שטאנד צו בעלוינען אייך זאגאר פאר א קליינע טהייל פון אייערע חסדים.

אבער איין זאך זאג איך אייך צו: איך וועל זעהר אכטען דיא אלע פפליכטען, וואס היינטיגער טאג לעגט אויף מיר ארויף, און דיא פעראנטווארטליכקייט וואס איך האב היינט איבער־גענומען, וועל איך שטענדיג האבען אין זינען אזוי וויא יעקב אבינו, אויף וועלכען דער מדרש זאגט אז נאך דרייצעהן יאהר פלעגט ער געהן לבתי מדרשות, עס הייסט: ער פלעגט לערנען פלייסיג און זיין צוגעבונדען צו זיין פערגאנגענהייט. אזוי וועל איך אויך ניט אבטרעטען פון דעם וועג וואס איהר האט מיר אנ־געצייגט. וואו איך וועל זיין וועט אומעדום קלינגען אין מיינע אויערען ווי א געטליכע שטימע — „עברי אנכי“! איך בין א איד. מיט לייב און זעלע וועל איך זיין צוגעבונדען צו אונזער גרויסער נאציאן, צו אונזער וואונדער שעהנער און טיעף טרא־גישער פערגאנגענהייט, צו אונזער טיעף־זיניגע טראדיציאנען און צו אלע אונזערע לעהרע. צוזאמען מיט אונזער פאלק וועל איך טראגען דעם גרויסען היסטארישען פעקעל צרות, פון וועמעס שווערקייט עס בייגען זיך אפט ניט ווילענדיג דיא שטאלצע קעפ פון דיא מכביער'ס אייניקלאך, און צוזאמען מיט איהם וועל איך שטרעבען און האפען, האפען און שטרעבען צו א בעסערע און צו א ליכטיגערע צוקונפט. איך וועל שטענדיג ליעב האבען אונזער נאציאנאל שפראך, דיא שפראך פון אונזערע נביאים, דיא העכסטע פאעטישע שפראך, וועמעס מוזיקאלישער דיאלעקט האט אמאל בעצויבערט דעם אלטען לבנון און דעם ירדן, און וועלכע לעבט יעצט ווידער אב אין די גלות־לענדער, און אי־בערהויפט אין ארץ ישראל וואו אונזער אלטער שטערן איז פערלאשען געווארען און וואו א נייער שטערן געהט פיר אונז אויף...

פיר אלע מיינע זינד. איז דען אזא ענדערונג ניט א עהרענהאפ־טערע, א שעהנערע און א זעלבסטשטענדיגערע ?

אין פסוק איז געשריבען: „ויגדלו הנערים, ויהי עשו איש יודע ציד איש שדה ויעקב איש תם יושב אהלים“. אויף דעם זאגט דער מדרש רבה (סעיף ס״ג): ר׳ לוי אמר משל להדס ועצבנית (חוח) שהיו גדלים זה על גבי זה וכיון שהגדילו והפריחו, זה נותן ריחו וזה חוחו; כך, כל שלש עשרה שנה שניהם הולכים לבית הספר ושניהם באים מבית הספר. לאחר שלש עשרה שנה זה הולך לבתי מדרשות וזה הולך לבתי עבודה זרה. אמר רבי אליעזר עד שלש עשרה שנה צריך אדם להטפל בבנו, מכאן ואילך צריך שיאמר „ברוך שפטרני מענשו של זה“.

א מירטע (הדס) און א דארן האבען געוואקסען איינע לעבען דעם צווייטען. ווען זיי זיינען אויסגעוואקסען און אויפ־געבליהט, האט דיא מירטע פערשפרייט איהר דופט, איהר גע־שמאקען גערוך, און דער דארן זיין דארנשטרויך. אזוי זיינען אויך געוועזען יעקב מיט עשו׳ן. ביז דרייצעהן יאהר געהען זייאביידע אין שוהלע און קומען צוזאמען פון דארטען; אבער נאך דרייצעהן יאהר געהט איינער (יעקב) אין בית המדרש און דער צווייטער (עשו) אין דיא געטצען הייזער. אויף דעם האט רבי אליעזר געזאגט אז ביז דרייצעהן יאהר בעדארף א פאטער אויפפאסען אויף זיין זאהן, דערנאך בעדארף ער זאגען: גע־בענשט איז דער, וועלכער האט מיך בעפרייט פון דער שטראפע פיר דיעזען.

א, ליעבער גוטער פאטער! ביז יעצט ביזטו געוועזען פעראנטווארטליך פיר מיינע טהאטען און אויף דיינע פלייצעס פלעגט פאלען דיא לאסט פון מיינע זינד. וויא צוויי גוטע מלאכים פלעגסטו, צוזאמען מיט מיין טייערע מוטער, פיהרען מיך און בעגלייטען מיך אויף מיין לעבענס־וועג, אלע מיינע װינשע פלעגט איהר ערפילען, אלע מיינע פערלאנגען פלעגט איהר נאכגעבען און אלע מיינע בעדערפניסע פלעגט איהר מיר

דרשה ז

ליעבע עלטערן און געעהרטע געסט!

איך שטעה יעצט על פרשת דרכים, אויפ'ן שיידע וועג: פון איין זייט ליגט מיין דרייצעהן־יאהריגע פערגאנגענהייט, און דער צווייטער זייט פאנגט זיך אן מיין אונבעקאנטע צו־קונפט.

מיין פערגאנגענהייט וואס האט פערשלונגען מיין קינדהייט, איז אויסגעוועבט פון וואונדער־שעהנע פאנטאזיעס, פון רייגע אומשולדיגע געדאנקען, פון הימלישע געטליכע מעלאדיען און פון גן־עדן זיסע חלומות... און יעצט, ווען איך בעדארף זיי אלעמען זאגען מיין לעצטען אדיע, ווערט מיין הארץ פול מיט אומעט, טרויער און בענקשאפט.

אבער, ליעבע עלטערן! איך בין ניט פערצווייפעלט. איך מיין נאר מאכען וויא מען זאגט א יזכור מיין פערשטארבענע קינדהייט, אבער מוטהלאז בין איך ניט.

ביז יעצט בין איך פאררעכענט געוועזען אלס קינד, אלס קליינער אינגעל, וועלכער האט ניט געהאט קיין רעליגיעזע פפליכטען וויא אלע אנדערע אידען, וועלכע האבען שוין דער־גרייכט דרייצעהן יאהר, און וועמענס זינד זיינען צוגעשטעלט געווארען צו זיין פאטער'ס חשבון. פון יעצט אן אבער בין איך א פאלקאמענער איד און איך בין זעלבסט פעראנטווארטליך

יעצט, ווען איך ווער בר־מצוה, און איך אליין ווער פאר־אנטוואָרטליך פאר אלעס וואָס איך וועל טהאָן, בעט איך אייך, ליעבע עלטערן, נעהמט ניט צו אייער אויג פון מיר, זייט וויא פריהער מיינע וועג־ווייזער, צייגט מיר אָן וואָס צו טהאָן און ווייזט מיר דיא ריכטיגע וועג, אויף וועלכע איך בעדארף געהן. איך וועל אייך אימער געהאָרכזאַם זיין, און איך וועל שטרע־בען צו זיין דאָס וואָס איהר ווינשט, און וואָס איהר האָפט איך זאָל זיין.

אין אייער אנוועזענהייט, געעהרטעס פובליקום, זאָג איך צו, דאָס דיא תפילין וועלען מיך צובינדען צו מיין נאַציאָן, איך וועל היטען און איך וועל טייער האַלטען, וואָס בייא אונזער פאָלק איז טייער.

איך בין שטאָלץ וואָס איך בין אַ איד, אַ קינד צום פאָלק וואָס האָט פערשפרייט ליכט און בילדונג אויף דער גאַנצער וועלט, ווייל דיא אידישע תורה איז דער קוואַל פון וויסענשאַפט און מאָראל, יושר און וואהרהייט, פרייהייט און גלייכהייט.

איך וועל אימער שעצען דיא תורה און דיא שפראכע, אין וועלכע זיא איז געשריבען און אונזערע נביאים האָבען נביאות געזאָגט; איך וועל אימער ליעבען מיין רעליגיאָן און דאָס הייליגע לאַנד צו וועלכע מיר אלע האָפען זיך צוריק צו קעהרען.

איך בעט גאָט, און דאָס איז מיין ערשטע תפלה — שיק דיין ברכה צו מיינע ליעבע עלטערן, דערלענגער זייערע יאָהרען און גיב זיי רייכטהום און גליק; זאָלען זיי האָבען נחת פון אלע זייערע קינדער. שיק אויך דיין ברכה צו מיינע שוועסטער און ברידער, אָנקעלס און טאַנטעס און צו מיין גאַנצער משפחה. געבענשט זאָלען זיין מיינע לעהרער און דאָס גאַנצע פובליקום, וועלכע נעהמען אנטהייל אין אונזער שמחה של מצוה, געבענשט זאָלען זיין אלע אידען פון דער גאַנצער וועלט, זאָלען זיי זיך אומקעהרען צו זייער אמאָליגען גרויסען שטאָלץ און צו זייער פאטערלאַנד. אמן.

דרשה ו

ליעבע עלטערן און געשעצטע פערזאמלונג.

היינט איז מיין געבורטסטאג און ביי מיר איז דער טאג אימסער א יום טוב, אבער דאס איז נאך ניט גענוג מיר צו געבען מוטה צו שטעלען זיך ריידען פאר א פובליקום. היינט איז אבער ביי מיר מעהר יום טוב וויא אלע יאהר. היינט איז מיר געווארען דרייצעהן יאהר, און איך בין בר־מצוה! איך געזעגנע זיך מיט די קינדערשע יאהרען און טרעט אריין אין א נייע עפאכע.

איך בין שוין א איד און איך בין שטאלץ מיט דעם, וואס יעצט ליגט אויף מיר דיא פפליכט אבצוהיטען אלע גאטס געבאט גלייך מיט אייך אלעמען, ווערטהעס פובליקום. דאס גיט מיר מוטה אויסצודריקען פאר אייך מיינע געפיהלען היינט.

ליעבע עלטערן!

צו ערשט וועל איך רעדען צו אייך. איך וויל אייך פון דעם פלאץ דאנקען פאר דיא גוטעס, וואס איהר האט פאר מיר געטהאן, און בעטען אייך איהר זאלט מיר פערצייהען פאר דיא שמערצען, וועלכע איך האב אייך פעראורזאכט מיט מיין ניט געהארכזאם זיין, מיט מיינע קינדערש־נארישע מעשים. יעצט, היינט איז דיא צייט איך זאל אייך בעטען אום פערצייהונג, ווייל איך האב ניט פערשטאנען מיט מיין קינדערשען שכל וויא זיך אויפצופיהרען און וויא אייך צו שעצען.

מיר געטהאָן? איז דען מיר מעגליך, ליעבע טייערע מוטער דיר אויסצודריקען מיינע דאנקגעפיהלע פאר דיינע גוטע און מילדע האנדלונגען?

לאמיר האָפען דאָס איהר וועט שניידען מיט לוסט וואָס איהר האָט מיט טרעהרען פערזייט.

מעג אייך דער אלמעכטיגער גאָט שענקען א גליקליכעם עלטער און איהר זאָלט זיך זעטיגען מיט פערגעניגען פון אייערע קינדער און קינדס קינדער.

מיט זיינע פליגלען, און טראָץ דיא אלע ליידען און שמערצען וואָס מיר האָבען, שטעהען מיר פעסט צו פראקלאמירען פאר דער גאנצער וועלט דיא גאָטעס לעהרע, וועלכע בעגליקט דיא מענשהייט.

דיא איינפאכע פראזע, וועלכע שטעהט געשריבען אין דיא תפילין „למען תהיה תורת יי בפיך“ בעלייכטעט אונזער וועג. זיא לערנט אונז צו וויסען ווי זיך אויפצופיהרען אויף דער וועלט. וויא צו ליעבען וואהרהייט און פרידען. צו געבען ברויט דיא הונגעריגע, צו ליעבען דעם פרעמדען, צו העלפען דעם עלענדען און נויטבעדערפטיגען.

וויא פרעהט עס מיך יעצט בעטראכט צו ווערען אלס מיט־גליעד צו מיין ליעבען פאָלק איך זאָל גלייך מיט זיי קאָנען מיט מאכען גאָטעס דיענסט און ערפילען מיינע שולדען צו דער מענשהייט.

פיר דיעזע אלע געפיהלע בין איך שולדיג נור מיינע ליעבע עלטערן, וועלכע האָבען מיר אימםער געלערנט גוטעס צו טהאָן, און האָבען מיך בעזאָרגט מיט גוטע לעהרער, וועלכע האָבען פערפלאנצט אין מיין הארץ דיא אידישע מאָראל און גאָטעס לעהרע.

ערלויבט מיר, טייערע עלטערן, אויסצודריקען מיינע גע־פיהלען, וואָס מיין קינדערליכעס הארץ פיהלט צו אייך פיר דאָס גוטעס וואָס איהר האָט געטהאָן געגען מיר פון מיין געבורט ביז היינט.

גיבט עס אין דער מעגליכקייט ליעבער פאָטער דיר צו בעדאנקען פיר דיא אלע וואהלטהאטען, וועלכע דוא האסט מיט

דרשה ה

האָכגעשעצטע דאמען און העררען!

בן שלש עשרה אנכי היום.

היינט האָב איך עררייכט מיין דרייצעהניאָהריגען לעבענס עלטער, אין וועלכען איך ווער אָנערקענט אַלס מיטגליעד אין דער אידישער געמיינדע. פון היינט אָן בין איך פערפליכטעט אָנצונעהמען דיא אלע גאָטעס בעפעהלע, וועלכע ער האָט בעפאָהלען זיין פאָלק ישראל, — ווי אונזערע חכמים האָבען ערקלעהרט „בן שלש עשרה שנה למצות“.

און דעריבער ווער איך היינט טיטולירט מיט דעם נאָמען „בר מצוה“, וועלכער בעצייגט, דאָס פון היינט אָן האָב איך אויף זיך גענומען דיא אויפגאַבע צו דינען גאָט מיט מיין גאַנצען קראפט און מאַכט. דיא ערשטע פפליכט וואָס אויף מיר ליגט איז אָנצוקליידען אויף מיין קאָפּ און האַנד די „תפילין“, וועלכע דערמאָנען אונז גאָטטעס גנאַדע וואָס ער האָט בעצייגט אונזערע אור-עלטערן אלס ער האָט זיי ארויסגעפיהרט פון דיא עגיפּטישע שקלאַפעריי.

שוין אונגעפעהר צוויי טויזענד יאָהר אלס אונזער פאָלק ישראל איז פערטריבען און פערוואָגעלט אין פרעמדע לענדער, און דיא אלע פעלקער האָבען אימער געשטרעבט אונז צו פערניכטען, אָבער דער אַלמעכטיגער גאָט בעשיצט אונז אימער

איך ווענד מיך יעצט צו אייך, האכגעשעצטע אנוועזענדע. איך ווייס עס גאנץ גוט, אז ניט איך האב אייך איינגעלאדען, זאנדערן מיינע ליעבע עלטערן, איהר זייט געקומען ניט צו מיר, זאנדערן צו מיינע עלטערן, אבער איהר זייט געקומען צו־ליעב מיר, ווייל איך בין היינט געווארען בר־מצוה, ווייל איך האב היינט גענומען אויף מיר דיא הייליגע פפליכטען פון א אידען און פון א גוטען מענשען.

איהר זייט דיא פריינד פון מיינע גוטע און ליעבע עלטערן, זייט אויך מיינע פריינד. יעדער מענש דארף האבען גוטע פריינד. דער ציוויליזירטער מענש קען ניט לעבען אליין, ער מוז לעבען מיט מענשען און צווישען מענשען, וועלכע זאלען איהם ביי־שטעהן אין גוטע און שלעכטע צייטען מיט ראטה און טהאט. איך, אלס יונגער מענש, דארף געוויס האבען אייער געזעלשאפט, אייער גוטען ראטה, אייער ערפאהרונג און אייער לעבענס קענט־ניסע.

עס וועלען געוויס נאך פארקומען פיעלע פעלע אין אונזער לעבען, ווען מיר וועלען ווידער זיך צוזאמפקומען, ווען מיר וועלען ווידער זיצען צוזאמען ביי איין טיש און מיר וועלען נאך האבען פיעלע געלעגענהייטען צו בעווייזען איינער דעם אנדערען דעם גרויסען ווערטה פון וואהרע פריינדשאפט. איך האף, אז איהר וועט דאן ניט בערייען, וואס איהר האט מיך אויפגענומען אין אייערע ווערטהע געזעלשאפט.

איך בעט צו גאט, אז אלע פעלע און אלע געלעגענהייטען, ביי וועלכע מיר וועלען זיך צונויפקומען זאלען זיין פרעהליכע, אנגענעהמע און גליקליכע בעגעבענהייטען פון אונזער לעבען און אלע, איצט היער אנוועזענדע זאלען האבען צו דערצעהלען נור גוטעס און פרעהליכעס, וואס מיט זיי האט פאסירט.

גאט זאל העלפען, מיינע ליעבע עלטערן און אייך אלע אנ־וועזענדע, מיר זאלען געהן אייבער צום אנדערן נור אויף שמחות און נאר אויף פרעהליכע און אנגענעהמע אנגעלעגענהייטען. אמן.

פיעל לעהרנען אום צו וויסען און צו פערשטעהן אלע פפליכטען פון א אידען, איך וויים, אז איך בעדארף נאך זעהר פיעל לערנען אום צו וויסען אלע מיינע שולדען און איך האב דארום פעסט בעשלאסען דאס אלעס צו לערנען און צו קאנען. איך בעט אייך דארום, ווערטהע פריינדע פון מיינע ליעבע עלטערן וועלכע זענען געקומען אנטהייל נעהמען אין מיין שמחה, איהר זאלט זיין אויך מיינע פרייגד און זאלט מיר ווייזען דעם וועג אויף וועלכען איך זאל געהן אין מיין לעבען.

דיא ערשטע און וויכטיגסטע פפליכט פון יעדען גוטען מענשען אין אלגעמיין, בעזאנדערס אבער פון א אידען ,איז דאנקבארקייט, מען זאל קיינמאל ניט פערגעסען ווער עס האט עטוואס גוטעס געטהאן פיר מיר, אבער ווער האט מיר מעהר גוטעס געטהאן, אלס מיינע ליעבע עלטערן? — זיי האבען מיך געשפייזט און ערנעהרט פון מיין געבורט ביז אויף דעם היינטיגען טאג, זיי האבען געוואכט איבער מיר טאג און נאכט ווען איך בין קראנק געוועזען און זיי האבען זיך געזארגט פאר מיר, ווען איך בין געזונד געוועזען, זיי האבען מיך ערצויגען, זיי האבען מיך גלעאזט לערנען, זיי האבען מיך געמאכט פאר א מענשען, און זיי זארגען זיך נאך יעצט פאר מיר. איך געפין עס דארום אלס מיינע ערשטע און וויכטיגסטע פפליכט אויסצושפרעכען מיין הערצליכסטען, איניגסטען דאנק מיינע ליעבע עלטערן, פאר אלעס גוטע וואס זיי האבען געטהאן פאר מיר ביז יעצט און וואס זיי זיינען בערייט צו טהאן פאר מיר ווייטער.

ליעבע, גוטע געטרייע עלטערען! איך האב ניט גענוג ווערטער, מיט וועלכע אייך צו דאנקען. מיינע ליפען זיינען צו שוואך אויסצודריקען מיינע געפיהלען און מיין דאנקבארקייט, וועלכע איך פיהל אין דיעזער מינוט. מיין צונג קען עס ניט ארויסרעדען, איך פיהל עס אבער אין מיין טיעפען הערצען אז איך באדארף מיין לעבענלאנג אייך שעטצען, אייך אכטען, אייך ליעבען, אייך עהרען און אייך פאלגען.

דרשה ד

ליעבע עלטערן און האָכגעשעצטע פריינד!

איך דאַנק אייך פון מיין טיעפען הערצען פאר אייער פריינד־ליכקייט און פאר אייער קומען צו מיין בר־מצוה. איך בין היינט געוואָרען דרייצעהן יאָהר און דערמיט אַ מיטגליעד פון דער אידישער געמיינדע, פון דעם אידישען פאָלק. איהר זייט געקו־מען אום מיך אויפצונעהמען אין אייער געזעלשאַפט, מיך צו בעגריסען אלס איד, אַלס מענש און אלס בירגער. איהר זייט געקומען מיר צו געבען אייער האַנד פון פריינדשאַפט, מיר צו ווינשען גליק צו מיין איינטריט אין דיעזער געשעצטער געזעל־שאַפט, וועלכע איז געגרינדעט געוואָרען פון אונזערע גרויסע און בעריהמטע אורעלטערן אברהם יצחק ויעקב, איהר האָט מיר געצייגט דערמיט אַ גרויסע עהרע און איך דאַנק אייך דערפאַר נאָך אַמאָהל.

איך בין צוואר נאָך יונג, אָבער איך קאָן שוין דיא הייליגע פפליכטען פון אונזער רעליגיאָן, די עלטעסטע פון אַלע רעלי־גיאָנען, איך האָב געהאַט דאָס גליק געבאָרען צו ווערען אַ איד און ערצויגען צו ווערען אַלס איד, אָבער ערשט היינט בין איך געוואָרען בר־מצוה, דאָס הייסט, איך בעדאַרף פון היינט אָן שטרעבען צו פערדינען דיעזע עהרע, ווירדיג צו זיין אום צו טראָגען דיעזען נאָמען, ווערען בר־מצוה הייסט ווערען אַ איד, ווערען אַ גוטער מענש, ווערען אַ גוטער בירגער פון'ם לאַנד, אין וועלכען מיר וואהנען. איך ווייס אז איך בעדאַרף נאָך זעהר

האָט געזאָגט אין זיין משלי: „בן חכם ישמח אָב ובן כסיל תוגת אמו“, דער קלוגער זוהן דערפרעהט דעם פאָטער און דער נאַרישער זאָהן ברענגט טרויער זיין מוטער“. איך וועל מיר דיא גרעסטע מיהע געבען, טהייערסטע עלטערען, אייך צו פער־שאַפען איממער נחת און איך צווייפעל ניט אז גאָט וועט אייך בעלוינען מיט לאַנגע יאָהרען, געזונדהייט, גליק און נחמה פון אַלע אייערע קינדער.

דאָס איז מיין האָפנונג, דאָס איז מיין געבעט, דאָס איז מיין ברכה און מיין וואונש לכבוד מיין בר־מצוה; אויך צו אייך, ווערטהע פערזאַמלונג וואָס איהר זייט געקומען באשיינען מיין בר־מצוה, ויי יברך את עמו בשלום.

יעצט וויא דיא שטיממע פון מיין געוויסען מורמעלט מיר: „חזק ואמץ“! שטארק זיך צו זיין א פאלשטענדיגער איד צו גאט און צו לייט.

אלמעכטיגער ארכיטעקט פון דער וועלט! איך וויים אז איך בין צו יונג צו קענען אבשאצען דיא טייערע ווערטה פון דיא לעבענדיגע בריליאנטען, וואס דוא האסט אונז געגעבען בירושה און וואס מיר האבען געפיהרט איבעראל דורך דיא לאנגע נאכט פון גלות, איך וויים, דאס איך בין צו קליין צו שטעהען היער און רעדען פיר אזא גרויסארטיגען עולם פון לומדים און חכמים וועגען דיא פפליכטען פון יודענטהום. אבער איך שטיץ מיך אויף דיא ווערטער וואס דער אלטער תהלים זאגט אונז: „מפי עוללים ויונקים יסדת עוז“. דאביי האבען אונזערע געלעהרטע, חכמים, ערקלעהרט: „אין עוז אלא תורה“. דאס הייסט זאגאר דיא קלענסטע קינדער מעגען בעקאנט ווערען מיט דיא לעהרע פון יודענטהום, וואס עס איז אונזער פאנצער און אונזער לייכט טהורעם, אונזער נשמה און אונזער געטליכער אוצר. איך האב אויך טיעף אויסגעקריצט אין מיין זעעלע דיא ווערטער פון קהלת, וואס מיין רבי האט מיט מיר געלעהרנט: „זכור את בוראך, בימי בחורותיך“, „געדענק דיין הימלישען בעשעפער, ווען דוא ביזט נאך גאנץ יונג“, און היינט צו מיין בר־מצוה בעט איך גאט ער זאל מיר געבען כח און קראפט, מוטה און ווילען צו געהן אין ריכטיגען וועג אום איך זאל קאנען ערפילען מיינע פליכטען אלס איד און אלס עהרענבירגער פון לאנד.

און איהר, מיינע ליעבע עלטערען, דוא מיין הערצענס גע־ליעבטע מוטער און טהייערער פאטער, וואו נעהם איך ווערטער אום צו קאנען אויסדריקען מיין דאנקבארקייט צו אייך פאר אלעם וואס איהר האט מיט מיר געטהאן זייט איך האב בעגריסט דיא זונן ביז היינטיגען טאג? ווי אזוי קען איך אייך אבדאנקען פיר אייער ליעבליכער בעהאנדלונג צו מיר? אונזער שלמה החכם

דרשה ג.

טהייערע עלטערן, געשעצטע לעהרער און ווערטהע פערזאמלונג.

מיט האָפפנונג אין הארצען, מיט פרייד אויפ׳ן פנים, מיט אַ שמייכעל אויף די ליפען און מיט דעם בעסטען רעספעקט צו מיינע נייע שליחות שטעה איך היינט פאר אייך צום ערשטען מאָל היער דאָ, אַלס אַ נייער פעראַנטוואָרטליכער מיטגליעד פון אידישען פאָלק, און איך בין שטאָלץ וואָס פון היינט אָן בין איך אַ ציגעל צו דער גרויסער הייליגער געביידע, וואָס הייסט יודענטהום.

איך בין היינט דרייצעהן יאָהר אַלט, איך בין אַ בר־מצוה, דאָס הייסט פון יעצט אָן געהער איך צו דער ארמעע פון אלהי צבאות. איך בין אַ סאָלדאַט פון פריעדען, ווייל דער פונדאַמענט פון דער אידישער רעליגיאָן איז נור: „חסד ואמת נפגשו, צדק ושלום נשקו“, דאָס הייסט צוזאַמענשמעלצען גוט־הערציגקייט מיט װארהייט און יושר מיט פרידען, און פון יעצט אָן בין איך בערעכטיגט צו טראָגען דעם געטליכען מונדיר: דיא תפלין, און וואָס איז דיעזער מונדיר? מיין קאָקאָרדע איז דער של ראש און מיין דעקאָראַציאָן איז דער של יד. מיט דיעזע סימבאָלישע ציערונג פון יודענטהום, וואָס דערמאָנט מיר דעם שעהנסטען קאַפּיטעל פון אונזער אַלטער היסטאָריע, מיט דער דעקאָראַציאָן פון אל שדי טרעט איך אריין אָפיציעל אין דיא רייהען פון מיין פאָלק, און איך פערשפרעך צו מאכען עהרע מיין גאָט, מיינע עלטערן, מיינע וועגווייזער, מיין נאַציאָן. און איך הער

ענטוויקלונג קערפערליך און גייסטליך — און איך בין ניט אימ־שטאַנד אייך גענוג צו בעצאָהלען און זאָגאר גענוג צו בעדאַנקען.

נעהמט אַלזאָ אָן, ליעבע עלטערן, דיא וואהרע און הייליגע געפיהלען פון דאַנקבאַרקייט און עהרע צו אייך, מיט וועלכע מיין הארץ איז פול, אַלס פאַרלויפיגע דאַנקבאַרקייט; און יעצט, ווען איך ווער שוין אַ מענש פון פעראַנטוואָרטליכקייט, פער־שפרעך איך אייך, ליעבע עלטערן, אין געגענוואַרט פון אַלע אונזערע פריינד, וועלכע געפינען זיך הייער דאָ, דאָס איך וועל אימער אַלעס טהאָן וואָס אייער וואונש איז; איך וועל אימער געהן אין דעם גוטען וועג, וועלכען איהר און מיינע גוטע לעהרער האָבען מיר אָנגעצייגט; איך וועל פערבלייבען אַ טרייער זאָהן צו אייך, און אַ טרייער מיטגליעד פון אונזער פאָלק; מיינע אַלע טהאַטען זאָלען אימער גוט און אַנשטענדיג זיין אַלץ איד און אַלס מענש.

דאָס גלויב איך, וועט זיין פיר אייך, מיינע ליעבע עלטערן, אַ ריכטיג בעצאָהלונג לויט אייער וואונש, פאַר אַלעס וואָס איהר האָט מיט מיר ביז יעצט געטהאָן און וועט אויך ווייטער טהאָן.

דרשה ב

געעהרטע פערזאַמלונג !

אײדער איך װעל זאָגען אײניגע װערטער אין דער אַנגע-לעגענהײט פון הײנטיגען טאָג, און זײן בעדײטונג פיר מיר, דריק איך אױס צו אײך, געעהרטע פערזאַמלונג, מײן דאַנק פון טיעפען הערצען פאַר די עהרע און פרײנדשאַפט, װעלכע איהר האָט געװיזען מײנע ליעבע עלטערן און מיר, מיט אײער בעזוכען אונז יעצט אין אונזער פאַמיליען יום טוב.

איך בין הײנט דרײצעהן יאָהר אַלט — בר-מצוה געװאָרען ! איך געה הײנט אריבער דעם גרענעץ פון מײן קינדערשען לע-בענס-פעריאָדע, װעלכע לעגט דיא פעראַנטװאָרטליכקײט פאַר אַלע מײנע טהאַטען אױף מיר אלײן, און שױן ניט מעהר אױף מײנע ליעבע עלטערן.

װיכטיג ערהאַבען און הײליג איז דיעזער טאָג פיר מיר !

און גראַדע יעצט, אריבער-טרעטענדיג דעם גרענעץ, שײ-דענדיג זיך מיט מײן קינדהײט, געפין איך אַלס מײן פפליכט צו בעדאַנקען מײנע ליעבע עלטערן װעלכע האָבען מיך ערצױגען און ביז צו דעם גרענעץ געבראַכט. מיט װאָס אָבער קאָן איך אױסשפּרעכען מײן דאַנק ? מיט װאָס, ליעבע עלטערן, קאָנן איך אײך בעצאָהלען פאַר אלעם גוטעס װאָס איהר האָט מיט מיר געטהאָן ? און געטהאָן האָט איהר דאָך זעהר פיעל, צערט-ליכע עלטערן ! איהר האָט געזאָרגט פאַר מײן געזונדהײט און

איך שאָן, וויפיעל איך בין אייך שולדיג און ווי איך דאַרף אייך פאָלגען און אויסהערען.

ווערטהע און האָכגעשעצטע אַנוועזענדע! איך וויים גאַנץ גוט, אַז איהר זייט דיא גוטע פריינד פון מיינע עלטערן. איהר זייט געקומען אַהער ניט צוליעב מיר, דען איך בין דאָך נאָך אַ קינד, זאָנדערן צוליעב מיינע גוטע עלטערן. איך בעט אייך דאַרום, איהר זאָלט זיין מיינע גוטע פריינד, וויא איהר זייט דיא גוטע פריינד פון מיינע עלטערן. נעהמט מיר אויף און בעטראַכט מיך אַלס אייער קינד. זייט מיינע פיהרער, מיינע וועג-ווייזער, מיינע לעהרער; דיא הויפּט זאַכע אָבער, זייט מיינע פריינדע, זייט מיינע גוטע ענגעל אויף דעם שווערען וועג פון לעבען.

איך דאַנק אייך פאר אייער אַנוועזענהייט און איך בעט צו גאָט פון מיינע עלטערן, צו גאָט פון אונזערע אורעלטערן אברהם, יצחק און יעקב, אַז אַלע, דיא היער בייזוואָהנען, זאָלען זיך נאָך פיעלע מאָהל צוזאַמענקומען אויף פריינדליכע אונטער-האַלטונגען, אין פרייד און גליק און פערגעניגען. און איהר, מיינע ליעבע עלטערן, זאָלט שטאָלץ זיין מיט מיר און איך מיט אייך. אמן.

שוואַך, אומבעהאָלפען. זיי האָבען געוואַכט איבער דיר און ניט דערשלאָפען קיין נעכט ווען דוא ביזט קראַנק געווען, זיי האָבען דיך פערזאָרגט מיט אַלעם גוטען, זיי האָבען דיך ער־צויגען, זיי האָבען דיך געלערנט צו זיין אַ מענש און זיי האָבען געמאַכט פון דיר א מענשען, דאָס לערנט אונז אונזער תורה, און אַלע פעלקער פון דער וועלט האָבען עס אָנגענומען.

איך פיהל דארום אַלס מיין ערשטע, אַלס מיין הייליגסטע פפליכט, יעצט אין דעם טאָג פון מיין בר־מצוה, יעצט אין דער געגענוואַרט פון אַלע אַנוועזענדע, פערוואַנדטע, גוטע פריינד און גוטע בעקאַנטע פון מיינע עלטערן, מקים צו זיין דיעזעס הייליגע געבאָט פון אונזער תורה און אויסשפּרעכען מיין איניג־סטען, הערצליכסטען דאַנק מיינע ליעבע עלטערן. מיין גוטען פאַטער און מיין ליעבענדע מוטער, פאַר אַלעם גוטע וואָס זיי האָבען געטהאָן פאַר מיר ביז היינט, פאַר זייער געטרייער ליעבע, פאַר זייער ערגעבענהייט, פאַר זייער זאָרג פאַר מיר און פאַר אַלעם וואָס זיי האָבען געליטען צוליעב מיר.

יעצט, מיינע גוטע און ליעבע עלטערן, האָב איך נאָר ווער־טער, מיט וואָס אייך צו דאַנקען; איך האָף אָבער אַז שפּעטער וועל איך אויך זיין אים שטאַנד אייך צו געבען בעסערע בעווייזען פון מיין דאַנקבאַרקייט.

איך ווייס גאַנץ גוט, אַז איך בין נאָך יונג אום צו זיין פאָלקאָם זעלבסטשטענדיג, און דארום בעט איך אייך, ליעבע עלטערן, פערלאָזט מיך ניט, פיהרט מיך נאָך ווייטער, לערנט מיך, ווייזט מיר דעם ריכטיגען וועג אין לעבען, — איך ווייס, אַז איך האָב אייך פיעלע, פיעלע מאָל בעטריבט, געקרענקט דערמיט, וואָס איך האָב אייך ניט געפאָלגט. איהר האָט מיר פערצייעט, ווייל איך בין נאָך געוועזען אַ קינד, איך בין נאָך ניט געוועזען בר־מצוה, דער זאָהן פון געבאָט און געזעץ, איך האָב נאָך ניט פערשטאַנען, וואָס עס הייסט רעכט און וואָס עס הייסט אונרעכט, יעצט ווען איך בין געוואָרען בר־מצוה, ווייס

דרשה א

ליעבע עלטערן און האכגעשעצטע געמיינדע!

עס איז אן אלטער הייליגער מנהג בייא אידען אז ווען א אינגעל ווערט אלט דרייצעהן יאהר, ווערט ער בר־מצוה, דאס הייסט, ער ווערט ערקלערט אלס מאן, ער ווערט ערקלערט אלס זעלבסטשטענדיג, און מאראליש פעראנטווארטליך ניט נור פאר יעדע זאך, וואס ער טהוט, זאנדערן אויך פאר יעדעס ווארט, וואס ער זאגט ארויס.

בר־מצוה הייסט, דער זאהן פון אידישע געבאט, דער זאהן פון אידישע בעפעהלע, דער זאהן פון אידישע געזעטצע, א פאלשטענדיגער מאן, וועלכער נעהמט אויף זיך דיא הייליגע פפליכט אויסצופאלגען אלע געבאטע, אלע בעפעהלע פון אונזער הייליגער לעהרע פון אונזער הייליגער תורה.

בר־מצוה הייסט אלזא ניט מעהר טהאן, זאגען און רעדען וויא איין אומוויסענדעס קינד, זאנדערן וויא א מאן, וועלכער וויים און קאנן זיינע פפליכטען געגען זיך אליין, געגען זיינע עלטערן, געגען זיינע פערוואנדטע און גוטע פריינד און געגען אלע אנדערע מענשען, געגען אלע אנדערע בירגער פון זיין לאנד.

איינם פון די הייליגסטע געבאטע פון אונזער תורה איז: כבד את אביך ואת אמך, האלט עהרליך דיין פאטער און דיין מוטער. זייא האבען זיך געזארגט פאר דיר, ווען דוא ביזט געוועזן קליין,

עתה בהיותי לבר־מצוה, ועדי לקחת דין וחשבון על כל מעשי, וכל החובות אשר על איש ישראל לקים לשמור ולעשות, מוטלים עלי ועל חשבונו אני: אחלה את פניכם אבותי היקרים, כי גם מהיום לא תסירו את עיניכם ממני, ותהיו לי למורי דרך גם לימים הבאים, הורוני את מעשי הצדק, הטוב והישר, והדרך בה אלך: ותמיד אשמע בקולכם ואשתדל להיות איש כלבבכם וחפצכם, ולמלא את תקותכם בי.

ואגדה נא כל הקהל הנכבד הזה הנני מבטיח: כי התפלין אשר ענדם לי היום הזה, יקשרוני בקשר אמיץ לעמי ולדתי. אשמור לקים את כל חובותי בתור איש מישראל, ואכבד ואוקיר את כל היקר לנו, ולכל ישראל.

אתגאה בזה, שהנני איש עברי ובן לעם שהפיץ תורה ואור לכל התבל ומלאה. יען כי תורתנו היא מקור החכמה והדעת, אמת, צדק ויושר, אור וחפש. ובכל ימי חיי אשמור ואוקיר את תורתנו, והשפה אשר בה נתנה ואשר בה חזו נביאינו את חזיונותיהם ונבואתם. אוהב תמיד את תורתנו, ועיני יהיו תלויות לארץ חמדתנו אשר נקוה, כי עוד תבוא עת לחננה, ועוד שוב נשוב אליה לעבדה ולשמרה.

ואחלה את פני אל עליון: שלח נא את ברכתך לראש אבותי האהובים, כי יאריכו ימיהם, ותן להם עושר ואשר וישבעו נחת מבניהם ומבני בניהם.

שלח נא גם את ברכתך לאחי ולאחיותי, לדודי ולדודותי, למורי, לקרובינו, לידידינו, לכל משפחתנו ולכל הנאספים פה היום, אשר באו לקחת חבל ביום שמחתנו וגילת לבנו. שלח נא את אורך ואמתך לכל עמנו ישראל. קרב נא את היום אשר נשוב לארץ חמדתנו ולגאותנו. אמן.

דְּרָשָׁה ז.

אָבוֹת אֲהוּבִים, מוֹרִים נֶאֱמָנִים וְעֵדָה נִכְבָּדָה.

הַיּוֹם הַזֶּה הוּא יוֹם הֻלַּדְתִּי, וּבְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה חַג הוּא לִי הַיּוֹם הַזֶּה, אַךְ הַיּוֹם חַג מִשְׁנֶה הוּא לִי, כִּי בוֹ בַּיּוֹם נִמְלְאוּ לִי שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה, וְהִנְנִי בַּר־מִצְוָה. הַיּוֹם הִנְנִי נוֹתֵן סֵפֶר כְּרִיתוּת לִימֵי הַיַּלְדוּת, וְהִנְנִי עוֹמֵד עַל מִפְתַּן עוֹלָם אַחֵר; מֵהַיּוֹם הִנְנִי לְאִישׁ עִבְרִי וּלְאֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִנְנִי מִתְגָּאֶה בְּחוֹבוֹתַי הַגְּדוֹלִים הַמּוּטָּלִים עָלַי לִשְׁמוֹר, לַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל הַכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה כְּאֶחָד מִכֶּם. וְהַמִּקְרֶה הַנִּכְבָּד הַזֶּה יִתֶּן לִי אוֹן וְעָצְמָה, לְהַבִּיעַ לָכֶם אֶת רַחֲשֵׁי לִבִּי.

אֲבוֹתַי הַיְקָרִים!

רֵאשִׁית דְּבָרַי יִהְיוּ אֲלֵיכֶם בַּמָּקוֹם הַזֶּה: וּלְעֵינֵי כָל הַקָּהָל הַנִּכְבָּד הַזֶּה, אֶמְצָא לִי לְחוֹב קֹדֶשׁ לָתֵת לָכֶם אֶת תּוֹדָתִי, תּוֹדַת בֵּן לַאֲבוֹתָיו, וּלְחַלּוֹת אֶת פְּנֵיכֶם לָשֵׂאת לִי אֶת עֲוֹן חַטָּאתִי, אֲשֶׁר אוּלַי חָטָאתִי לִפְנֵיכֶם בְּמַעֲשֵׂי נַעֲרוּתִי. הַיּוֹם הַזֶּה הוּא הַיּוֹם אֲשֶׁר עָלַי לְבַקֵּשׁ מִכֶּם סְלִיחָה וּמְחִילָה עַל אִי־הַנְּעִימוּת שֶׁהֲסִבּוֹתִי לָכֶם בְּשִׂכְלִי הַקָּט. וְעַל אִי־דַעְתִּי אֵיךְ לְהִתְנַהֵג, לְכַבֵּד אֶת פְּנֵיכֶם וּלְהוֹקִיר אֶת עֶרְכְּכֶם.

ומלאה: ידעתי, כי עוד רך וצעיר אני, לדעת ולהבין את גדל ערכת אבני היקר אשר הורשת לנו, ירושת אבותינו, ואשר לוו אותנו על דרכנו, המלאה קמשונים וחתחתים בגלותנו המר. ידעתי, קטן אני ודל ערכי, לשאת את דברי לפני אספה נכבדה כזו, אשר כלם המה אנשים חכמים, לומדים ויודעי תורה, על אודות חובת איש ישראל בתור בן ישראל; אך הנני נתמך על מה שכתוב בספר התהלים „מפי עוללים ויונקים יסדת עוז" ועל זה אמרו חכמינו זכרונם לברכה „אין עוז אלא תורה", וגם צעירי הצאן, צאן הקדשים בבני ישראל יכלים ללמד לדעת את דרכי התורה, אשר היא חיינו ומגן לנפשנו, ומגדל המאור על דרכנו הארכה והכבדה. וחרותים המה עמק בתוך לבי, דברי קהלת בן שלמה אשר הורוני רבותי ומורי: „זכור את בוראך, בימי בחורותיך". והיום הזה אשר בו נהייתי לבר־מצוה, אתפלל לאל חי, כי יתן לי כח וחיל, עוז ועצמה, ללכת בדרך האמת, למלא את חובותי בתור איש ישראל ואזרח נכבד בארצו.

ועתה אבותי היקרים, אמי החביבה ואבי אהובי, מי יתן בפי די מלים להביע כמו את התודות, השבח והגדולה שירחש לבי לכם על כל הטוב שגמלתם עלי, מרגע צאתי לאויר העולם עד היום הזה. מלכנו החכם שלמה אמר: „בן חכם ישמח אב, ובן כסיל תוגת אמו". אנכי אשים את כל מעיני ולבי לשמור ולעשות ככל אשר הורותם לי אתם ובכל אשר נטלתם עלי, להשביעכם עונג ונחת, ולא אפונה אף רגע, כי האל הטוב ישלם לכם בעד מפעלכם הטוב עמדי באורך ימים, חיים ועונג להשביעכם נחת מבניכם ובני בניכם, אמן.

דְּרָשָׁה ו.

הוֹרַי וּמוֹרַי הַיְקָרִים וְעֵדָה נִכְבָּדָה,

בְּלֵב מָלֵא תִקְוָה, בְּפָנִים שׂוֹחֲקִים בְּצְחוֹק חֵן עַל שְׂפָתַי, וּבְרִגְשֵׁי כָּבוֹד וְהָדָר לִשְׁלִיחוּתִי אֲשֶׁר חֲדָשָׁה הִיא לִי, הִנְנִי עוֹמֵד פֹּה הַיּוֹם לִפְנֵיכֶם בַּמָּקוֹם הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, בְּתוֹר חָבֵר חָדָשׁ בְּתוֹךְ עַם יִשְׂרָאֵל, וְאֶתְגָּאֶה בָּזֶה, שֶׁמֵּהַיּוֹם הִנְנִי גַּם אֲנִי לְחֵלֶק אֶחָד בְּבִנְיַן חוֹמַת עַם יִשְׂרָאֵל.

הַיּוֹם נִמְלְאוּ לִי שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְהִנְנִי לְבַר־מִצְוָה, הַיְנוּ, כִּי מֵהַיּוֹם הַזֶּה הִנְנִי נֶחְשָׁב לְחֵיל מַחֲנֵה אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת, וְהִנְנִי אִישׁ חַיִל בְּמִלְחֶמֶת הַשָּׁלוֹם, כִּי יְסוֹד תּוֹרַת יִשְׂרָאֵל הֵמָּה אֱמֶת וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב „חֶסֶד וֶאֱמֶת נִפְגָּשׁוּ, צֶדֶק וְשָׁלוֹם נָשָׁקוּ". וְעַתָּה הִנְנִי נוֹשֵׂא עָלַי אֶת לְבוּשׁ סֵמֶל חֵיל הָעִבְרִים, הֵמָּה הַתְּפִלִּין, בְּסֵמֶל עֵדוּת עַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁכָּתוּב בָּהֶם הַדְּבָרִים: „שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד", וּבְשֵׁם אֵל שַׁדַּי שֶׁרָשׁוּם עַל הַתְּפִלִּין, תִּדְרֹךְ כַּף רַגְלִי בְּמַעַרְכוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל: וְהִנְנִי מַבְטִיחַ עַל דִּבְרָתִי קֹדֶשׁ, לָתֵת כָּבוֹד וְהָדָר לְשֵׁם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, לְהוֹרַי וּלְמוֹרַי אֲשֶׁר נָחוּנִי בַּדֶּרֶךְ הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר, וְהִנְנִי מַקְשִׁיב לְרַחֲשֵׁי לִבִּי שֶׁיְּרַחֵשׁ לִי: „חֲזַק וֶאֱמָץ" וֶהְיֵה לְאִישׁ נֶאֱמָן, לְדַת יִשְׂרָאֵל וּלְעַמּוֹ.

הָאֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הָעוֹשֶׂה נִפְלָאוֹת גְּדוֹלוֹת בַּתֵּבֵל

עֵינֵיכֶם הָיוּ תָּמִיד פְּתוּחוֹת לִשְׁמוֹר עָלַי, כִּי לֹא יֶחְסַר לִי דָּבָר וּנְתַתֶּם חִנּוּךְ טוֹב לְגוּפִי וּלְנַפְשִׁי; אֵין בְּכוֹחִי וּבְיָדַי לְשַׁלֵּם לָכֶם כָּמוֹ, וְגַם אֵין דֵּי מִלִּים בְּפִי לָתֵת לָכֶם תּוֹדָה כָּרָאוּי.

אַךְ זֹאת תַּרְהִיבֵנִי, כִּי הֲלֹא אֲבוֹתַי אַתֶּם, אֲשֶׁר לֹא עַל הַגְּמוּל וְהַתּוֹדָה הָיוּ עֵינֵיכֶם תְּלוּיוֹת וְלֹא בָּזֶה חֶפְצְכֶם; לָכֵן קְחוּ לָכֶם, אֲבוֹתַי הַיְקָרִים, לְאוֹת אַהֲבָה וְהוֹדָה, אֶת אַהֲבָתִי אֲשֶׁר לִבִּי יִרְחַשׁ לָכֶם כָּבוֹד וּגְדוּלָה. וְהַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר נִהְיֵיתִי לְאִישׁ בֵּין אַנְשֵׁי מַחֲנֶה חֵיל יִשְׂרָאֵל, הָעוֹמֵד בִּרְשׁוּת עַצְמוֹ, אַבְטִיחֲכֶם נֶאֱמָנָה לְעֵינֵי כָל הַקָּהָל הַנִּכְבָּד הַזֶּה, כִּי אֲכוֹנֵן אֶת צְעָדַי לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַיָּקָר וְהַיָּשָׁר וְהַטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם. וְתָמִיד אֵלֵךְ בְּדֶרֶךְ הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר, אֲשֶׁר הוֹרֵיתֶם אַתֶּם לִי וּמוֹרַי הַטּוֹבִים, וְאֶשָּׁאֵר בֵּן נֶאֱמָן לַאֲבוֹתַי הַיְקָרִים וּבֵן נֶאֱמָן לְעַמּוֹ, עַם יִשְׂרָאֵל, וְכָל דְּרָכַי יִהְיוּ מְכֻוָּנִים כַּאֲשֶׁר יָאֲתָה לְאִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּתוֹר אִישׁ עִבְרִי וְאָדָם.

אֲקַוֶּה כִּי הַבְטָחָתִי זֹאת, תִּהְיֶה לָכֶם דֵּי גְמוּל הַטּוֹב שֶׁגְּמַלְתֶּם עָלַי עַד הַיּוֹם הַזֶּה, וְגַם בַּיָּמִים הַבָּאִים.

דְּרָשָׁה ה.

אֲסֵפָה נִכְבָּדָה!

בְּטֶרֶם בּוֹאִי לָשֵׂאת אֶת דְּבָרַי עַל אדות הַיּוֹם הַזֶּה, אֲשֶׁר קֹדֶשׁ הוּא לִי, הִנְנִי נוֹתֵן לָכֶם, עֵדָה נִכְבָּדָה, אֶת תּוֹדָתִי עַל הַכָּבוֹד הַגָּדוֹל הַזֶּה שֶׁעֲשִׂיתֶם עִם אֲבוֹתַי וְעִמָּדִי, בְּבוֹאֲכֶם הַיּוֹם לְבֵיתֵנוּ לָקַחַת חֵבֶל בְּמִשְׁתֵּה שִׂמְחַת מִשְׁפַּחְתֵּנוּ.

הַיּוֹם הַזֶּה נִמְלְאוּ לִי שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה, וְנִהְיֵיתִי לְבַר-מִצְוָה. הַיּוֹם הִנְנִי עוֹבֵר אֶת גְּבוּל יַלְדוּתִי, לָבוֹא לְעוֹלָם יוֹתֵר גָּדוֹל וְנִכְבָּד, לְעוֹלָם שֶׁהִנְנִי אִישׁ הָעוֹמֵד בִּפְנֵי עַצְמוֹ, וְעָלַי לָתֵת חֶשְׁבּוֹן בְּעַד מַעֲשַׂי אֲנִי וְאֵינֶנִּי עוֹד מוּטָל עַל שְׁכֶם אֲבוֹתַי, נִכְבָּד הוּא לִי הַיּוֹם הַזֶּה, קָדוֹשׁ וּמָרוֹם! לָכֵן בּוֹ בְּיוֹם עָבְרִי אֶת הַגְּבוּל, וּבְהִפָּרְדִי אֶת יַלְדוּתִי, אֶמְצָא לִי לְחוֹב קָדוֹשׁ לָתֵת תּוֹדָה לַאֲבוֹתַי הַיְקָרִים וּלְמוֹרַי הַטּוֹבִים, עַל אֲשֶׁר הֱבִיאוּנִי עַד הַלּוֹם וַיְלַוּוּנִי עַד עֵבֶר הַגְּבוּל הַזֶּה.

אַךְ מָה הוּא הַגְּמוּל, אֲשֶׁר אֲשַׁלֵּם לָכֶם אֲבוֹתַי הַיְקָרִים, בְּעַד כָּל הַטּוֹב וְהַחֶסֶד שֶׁעֲשִׂיתֶם עִמָּדִי עַד הַיּוֹם. כִּי רַבִּים, גְּדוֹלִים וְנִכְבָּדִים הֵמָּה הַחֲסָדִים שֶׁגְּמַלְתֶּם עָלַי אֲבוֹתַי הַנְּעִימִים.

כִּי לֹא קְרוּאַי אַתֶּם, כִּי אִם קְרוּאֵי אֲבוֹתַי, לֹא אֵלַי כִּי לַאֲבוֹתַי בָּאתֶם, אַךְ מִכָּל זֹאת לִכְבוֹדִי בָּאתֶם, לְיוֹם הֱיוֹתִי לְבַר־מִצְוָה, לְיוֹם בּוֹאִי לָשֵׂאת עָלַי אֶת עֹל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, כְּפִי הָרָשׁוּם בְּחֻקֵּי תּוֹרַת דַּת יִשְׂרָאֵל.

עַד הַיּוֹם הַזֶּה הִנְּכֶם רַק יְדִידֵי וְרֵעֵי אֲבוֹתַי, אַךְ אֲחַלֶּה אֶת פְּנֵיכֶם, כִּי מֵהַיּוֹם תִּהְיוּ גַם יְדִידַי וְאוֹהֲבַי, כִּי לֹא טוֹב לָאָדָם הֱיוֹת לְבַדּוֹ, עָלָיו לִרְכּוֹשׁ רֵעִים טוֹבִים וִידִידִים לְהִתְרוֹעֵעַ עִמָּהֶם, וַאֲשֶׁר יַעַמְדוּ לוֹ בְּעֵת צָרָה וְאָסוֹן וְיִקְחוּ חֵלֶק גַּם בְּשִׂמְחָתוֹ, וְיוֹרוּ לוֹ לַהֲלוֹךְ בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים, וּמַה גַּם לְנַעַר רַךְ וְצָעִיר כָּמוֹנִי, שֶׁלֹּא נִסָּה עוֹד בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים. וַאֲקַוֶּה כִּי לֹא תִנָּחֲמוּ בְּאַהֲרִיתְכֶם עַל אֲשֶׁר נִמְנֵיתִי גַּם אֲנִי בְּחֶבְרַתְכֶם הַנִּכְבָּדָה.

וַאֲחַלֶּה אֶת פְּנֵי אֵל עֶלְיוֹן כִּי בְּכָל הַמִּקְרִים אֲשֶׁר יִקְרֶה לָנוּ לְהִתְאַסֵּף, וְלִרְאוֹת אִישׁ אֶת פְּנֵי רֵעֵהוּ יִהְיוּ בְּמִקְרֵי שִׂמְחָה וְעֹנֶג, וְרַק טוֹב נְסַפֵּר אִישׁ בְּאָזְנֵי רֵעֵהוּ. יִתֵּן ה׳ לָנוּ וְלַאֲבוֹתַי הַיְקָרִים, כִּי בְּשִׂמְחָה נַחֲדֶּה אֶת פָּנֵינוּ. אָמֵן.

צְעָדַי וּמַעֲשַׂי, לִהְיוֹת רָאוּי וְהָגוּן לָשֵׂאת עָלַי אֶת שֵׁם יִשְׂרָאֵל.

לִהְיוֹת לְבַר־מִצְוָה, הוּא לִהְיוֹת לְאִישׁ יִשְׂרָאֵל, לְאִישׁ יוֹדֵעַ לְהַבְחִין אֶת דֶּרֶךְ הַטּוֹב מִן הַדֶּרֶךְ הָרָע. אָמְנָם יָדַעְתִּי, כִּי עוֹד רְחוֹקָה מִמֶּנִּי דֶּרֶךְ הָאֱמֶת, וְעָלַי עוֹד לִלְמוֹד הַרְבֵּה עַד אֲשֶׁר אֵדַע אֶת כָּל חוֹבוֹתַי הַמּוּטָּלִים עָלַי בְּתוֹר אִישׁ יִשְׂרָאֵל, לָכֵן אֲחַלֶּה בָּזֶה אֶת פְּנֵי כָּל אוֹהֲבַי, רֵעַי וִידִידֵי אֲבוֹתַי, אֲשֶׁר בָּאוּ הַיּוֹם לָקַחַת חֵבֶל בְּשִׂמְחָתִי, כִּי תִהְיוּ גַּם לִי לְרֵעִים אֲהוּבִים וְנֶאֱמָנִים, וְתוֹרוּ לִי אֶת דֶּרֶךְ הַחַיִּים אֲשֶׁר בָּהּ אֵלֵךְ.

הַחוֹב הָרִאשׁוֹן הַמּוּטָּל עַל כָּל אִישׁ טוֹב בִּכְלָל, וְעַל כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל, בַּאֲשֶׁר אִישׁ עִבְרִי הוּא בִּפְרָט, הוּא לָדַעַת לְהוֹקִיר אֶת הַטּוֹב וְהַחֶסֶד שֶׁעָשׂוּ עִמָּדוֹ; וּמִי עָשָׂה לִי טוֹב, חֶסֶד וְחַיִּים יוֹתֵר מֵאֲבוֹתַי הַיְקָרִים? הֵמָּה כִּלְכְּלוּנִי וְכָל מַחְסוֹרִי הָיָה עֲלֵיהֶם מִיּוֹם רְאוֹתִי אֶת אוֹר הַחַיִּים, עַד אֲשֶׁר הֱבִיאוּנִי עַד הֲלוֹם. הֵמָּה גִּדְּלוּנִי וַיְטַפְּחוּנִי, הֵמָּה נָתְנוּ לִי תוֹרָה וָאוֹר וְשָׂמוּ לִי מוֹרִים טוֹבִים אֲשֶׁר יוֹרוּנִי תוֹרָה וָדַעַת, הֵמָּה הִשְׂכִּילוּ לַהֲבִינֵנִי לִבְחוֹר בַּטּוֹב וְלִמְאֹס בָּרָע; וְגַם הַיּוֹם עוֹד יָדָם נְטוּיָה וּפְתוּחָה לְהַשְׂבִּיעֵנִי נַחַת, וּלְהוֹלִיכֵנִי בַּדֶּרֶךְ הַטּוֹב; לָכֵן אֶמְצָא לִי לְחוֹב קָדוֹשׁ לְהַבִּיעַ לָכֶם אֶת רַחֲשֵׁי תוֹדַת לִבִּי עַל כָּל הַטּוֹב שֶׁעֲשִׂיתֶם עִמָּדִי עַד הַיּוֹם, וְגַם אֶת בִּרְכָתִי וְתוֹדָתִי לְמַפְרֵעַ עַל הַטּוֹב שֶׁהִנְּכֶם מוּכָנִים לַעֲשׂוֹת עִמָּדִי גַּם בַּיָּמִים הַבָּאִים.

אָבוֹת יְקָרִים, אֲהוּבִים וּנְעִימִים: אֵין דֵּי מִלִּים בְּפִי וְאֵין כֹּחַ בִּשְׂפָתַי לְהַבִּיעַ לָכֶם כָּמוֹ, אֶת אֲשֶׁר יִרְחַשׁ לִבִּי לָכֶם עַל טוּב לִבְּכֶם, וּבִלְשׁוֹנִי אֵין מִלָּה לְפַלֵּא אֶת כָּל הֲגוּת תּוֹדַת לִבִּי; אַךְ בְּקֶרֶב לִבִּי וְנַפְשִׁי חָיִ הַדַּעַת, כִּי חוֹב קֹדֶשׁ מוּטָּל עָלַי בְּכָל יְמֵי חַיַּי לְכַבֵּד אֶתְכֶם, לְהוֹקִיר אֶת שִׁמְכֶם וְזִכְרְכֶם, לֶאֱהֹב אֶתְכֶם וְלִשְׁמוֹעַ תָּמִיד בְּקוֹלְכֶם.

וְעַתָּה אֶשָּׂא עֵינַי לָכֶם, עֵדָה נִכְבָּדָה, יָדַעְתִּי הֵיטֵב,

דְּרָשָׁה ד.

אָבוֹת יְקָרִים וַאֲסֵפָה נִכְבָּדָה!

הִנְנִי נוֹתֵן לָכֶם אֶת תּוֹדָתִי אֲשֶׁר לִבִּי יְרַחֵשׁ לָכֶם, עַל בּוֹאֲכֶם בְּצֵל קוֹרַת בֵּיתֵנוּ בַּיּוֹם הַזֶּה, יוֹם שִׂמְחַת לִבִּי, הוּא יוֹם הֱיוֹתִי לְבַר־מִצְוָה. הַיּוֹם הַזֶּה נִמְלְאוּ לִי שָׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה, וּבָזֶה נִהְיֵיתִי לְאֶחָד מֵאַנְשֵׁי בֵּית־יִשְׂרָאֵל וּבְמִסְפַּר מִנְיָנָם אָבוֹא גַּם אָנִי. הַיּוֹם בָּאתֶם לְקַבְּלֵנִי בִּזְרוֹעוֹת פְּתוּחוֹת וְלַעֲשׂוֹתִי כְּאֶחָד מִכֶּם, וּלְאִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּתוֹר אָדָם הַמַּעֲלָה, לְטוֹב לֵאלֹהִים וְלַאֲנָשִׁים. בָּאתֶם לְבֵיתֵנוּ לְהוֹשִׁיט לִי אֶת יֶדְכֶם, יַד אַהֲבָה וְרֵעוּת וּלְבָרֵךְ אוֹתִי לְיוֹם בּוֹאִי לְהִסָּפֵחַ בְּחֶבְרַת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר נוֹסְדָה מִיָּמִים מִקֶּדֶם בִּימֵי אָבוֹת אֲבוֹתֵינוּ, אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, וּבָזֶה הֶרְאֵתֶם לִי כָּבוֹד וּגְדוּלָּה; וְלֹא אֶמְצָא בְּפִי דֵּי מִלִּים לְהָשִׁיב לָכֶם אֶת תּוֹדָתִי עַל כָּל הַכָּבוֹד הַזֶּה.

אַף כִּי עוֹד נַעַר וְצָעִיר אָנִי, מִכָּל זֹאת יָדַעְתִּי אֶת חֻקֵּי תּוֹרָתֵנוּ וְדָתֵנוּ אֲשֶׁר הָיְתָה אֵם לְכָל הַדָּתוֹת. וּמַה מְּאֹשָּׁר הִנְנִי, כִּי נוֹלַדְתִּי וְגֻדַּלְתִּי לִהְיוֹת לְאִישׁ עִבְרִי: מֵהַיּוֹם הִנְנִי לְבַר־מִצְוָה, הַיְנוּ, כִּי מֵהַיּוֹם הַזֶּה וָהָלְאָה, עָלַי לְכוֹנֵן אֶת

ישראל, להתגדל בשם יעקב, ולשמור ולעשות ככל הכתוב
בתורת ישראל.

היום הזה נהייתי לבר־מצוה, לאמר, מהיום נטל עלי
לשמור, לעשות ולקים את מצות ישראל ותורתו. אינני עוד חפשי
לנפשי כנער קטן והנני לאחד מבני ישראל. מהיום הזה עלי
לתת חשבון בעד מעשי אני, כי הנני איש ישראל במלא מובן
המלה, לכן הנני נותן בזה לפני כל הקהל הנכבד הזה את
דברי הבטחתי הראשונים, דברי קדש, להיות נאמן לדגל
ישראל ולעמנו, לשמור ולעשות ככל המצוה עלינו בתור
בני יעקב, לאהב את עמנו, ולשמור על קיומו ותחיתו, ולתת
שבח והודיה לשם אלהינו אשר ברא אותי איש עברי. ולכם
אבותי היקרים אתן תודה וברכה על אשר הבאתם אותי עד
היום הזה.

ומן היום אשר בו אמנה למחנה ישראל, נכון הנני
להיות לאחד מנושאי דגל ישראל, ובכבוד וגאון אכבד ואוקיר
את מוסרותינו הקדושים, לשמר ולעשות את המצוה עלינו.
ולהיות נזהר מן האסור לנו; ואלהי יעקב יהיה לי לעזר
לקיים את הבטחתי זאת. אמן.

דְּרָשָׁה ג.

עֵדָה נִכְבָּדָה!

כָּבוֹד גָּדוֹל עֲשִׂיתֶם לָנוּ הַיּוֹם הַזֶּה בְּבוֹאֲכֶם לְבֵיתֵנוּ לָקַחַת חֵבֶל בְּשִׂמְחָתֵנוּ. בְּיוֹם הֱיוֹתִי לְבַר־מִצְוָה, הִנְנִי נוֹתֵן לָכֶם אֶת תּוֹדָתִי מִקֶּרֶב לִבִּי עַל אַהֲבַתְכֶם וִידִידוּתְכֶם אֲשֶׁר הֶרְאִיתֶם לִי בָּזֶה. יִתֵּן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי נוּכַל לְשַׁלֵּם לָכֶם כְּפָעָלְכֶם בְּיוֹם שִׂמְחַתְכֶם גַּם אַתֶּם.

אֲבוֹתַי הַיְקָרִים!

אַתֶּם גִּדַּלְתֶּם וְחִנַּכְתֶּם אוֹתִי, לִהְיוֹת מוּכָן וּמְזֻמָּן לַיּוֹם הַגָּדוֹל וְהַנִּכְבָּד הַזֶּה. וּלְרַגְלֵי עֲמַלְכֶם הָרַב לְטוֹבָתִי, בָּאתִי עַד הַיּוֹם הַזֶּה; וּמוֹרַי הַטּוֹבִים שֶׁמְּסַרְתֶּם אֶת חִנּוּכִי בִּידֵיהֶם, הֵמָּה הִשְׂכִּילוּ לִנְטוֹעַ בְּלִבִּי בִּינָה וְהַשְׂכֵּל, לָדַעַת וּלְהָבִין לְכַבֵּד אֶת שֵׁם יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בּוֹ עַמֵּנוּ יִתְפָּאֵר, וְלֶאֱהֹב וּלְהוֹקִיר אֶת תּוֹרָתֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה אֲשֶׁר הִיא נִשְׁמַת חַיֵּי עַמֵּנוּ. וְאַבִּיר חֶפְצִי וּמִשְׁאֲלוֹת לִבִּי הַיּוֹם הַזֶּה. כִּי אֵל שַׁדַּי יִתֵּן לִי כֹּחַ וְחַיִל, לְמַלֵּא אֶת כָּל הַמּוּטָל עָלַי בְּתוֹר בֵּן לְעַם יִשְׂרָאֵל: לָשֵׂאת אֶת נֵס עַם

מֵאָז גָּלוּתִי מֵאֶרֶץ מוֹלַדְתִּי, וְיַחַד עִם עַמִּי אֲקַוֶּה וְאֶשָּׂא עֵינַי לַיָּמִים הַבָּאִים, לֶעָתִיד מָלֵא אוֹר וְחַיִּים. אוֹהֵב וְאוֹקִיר אֶת שְׂפָתֵנוּ הַשְּׂרִידָה הַיְחִידָה, שְׂפַת הַחוֹזִים וְהַנְּבִיאִים אֲשֶׁר בָּהּ חָזוּ אֶת חֶזְיוֹנוֹתֵיהֶם עַל אַרְצֵי הַלְּבָנוֹן וַהֲדַר הַיַּרְדֵּן, וַאֲשֶׁר שָׁבָה כָּעֵת לִתְחִיָּה בְּאַרְצוֹת גָּלוּתֵנוּ וּבְאֶרֶץ אֲבוֹתֵינוּ, אֲשֶׁר שָׁם בָּאָה שִׁמְשָׁהּ וּמִשָּׁם תָּשׁוּב לִפְרוֹחַ.

וְלָכֶם עֵדָה נִכְבָּדָה. הִנְנִי נוֹתֵן אֶת תּוֹדָתִי מִקֶּרֶב לִבִּי וְנַפְשִׁי, עַל הַכָּבוֹד שֶׁעֲשִׂיתֶם עִמָּדִי וְעִם אֲבוֹתַי, וְנֶגְדָּה נָא לְכָל הָעֵדָה הַנִּכְבָּדָה הַזֹּאת הִנְנִי נוֹתֵן אֶת הַבְטָחָתִי קֹדֶשׁ, לְהִשְׁתַּדֵּל לַיָּמִים הַבָּאִים לִקְרָאתֵנוּ לְשָׁלוֹם, לִהְיוֹת לְחָבֵר טוֹב וּלְאִישׁ עִבְרִי אֲשֶׁר בּוֹ אֶתְפָּאֵרָה. אָמֵן.

צַיִד אִישׁ שָׂדֶה, וְיַעֲקֹב אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אֹהָלִים" וְעַל זֶה אָמַר הַמִּדְרָשׁ רַבָּא (סְעִיף ס"ג) „ר' לֵוִי אָמַר מָשָׁל לַהֲדַס וְעִצְבוֹנִית (חוֹחַ) שֶׁהָיוּ גְּדֵלִים זֶה עַל גַּבֵּי זֶה, וְכֵיוָן שֶׁהִגְדִּילוּ וְהִפְרִיחוּ זֶה נוֹתֵן רֵיחוֹ וְזֶה חוֹחוֹ; כָּךְ, כָּל י"ג שָׁנָה, שְׁנֵיהֶם הוֹלְכִים (יַעֲקֹב וְעֵשָׂו) לְבֵית הַסֵּפֶר וּשְׁנֵיהֶם בָּאִים מִבֵּית הַסֵּפֶר, לְאַחַר י"ג שָׁנָה זֶה (יַעֲקֹב) הוֹלֵךְ לְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת, וְזֶה (עֵשָׂו) הוֹלֵךְ לְבָתֵּי עֲבוֹדָה זָרָה. אָמַר ר' אֶלְעָזָר, צָרִיךְ אָדָם לְהִטַּפֵּל בִּבְנוֹ עַד שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה, מִכָּאן וְאֵילָךְ צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר: „בָּרוּךְ שֶׁפְּטָרַנִי מֵעָנְשׁוֹ שֶׁל זֶה".

הָאָח אָבִי אֲהוּבִי: עַד הַיּוֹם הַזֶּה מוּטָל הָיִיתִי עָלֶיךָ, וְעַל עָלֶיךָ נָשָׂאתָ אֶת עֲוֹן חַטֹּאתִי, וּכִשְׁנֵי מַלְאֲכֵי עֶלְיוֹן אַתָּה וְאִמִּי לִוִּיתֶם אוֹתִי עַל דְּרָכַי, דֶּרֶךְ הַחַיִּים. לְבַל אֶכָּשֵׁל וְלֹא אָסוּר מִדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר וְכָל מַחְסוֹרַי וּמִשְׁאֲלוֹתַי עֲלֵיכֶם הָיוּ. הַאֲמִינוּ בִּי אֲבוֹתַי הַיְקָרִים, אַף כִּי רַךְ וְצָעִיר אֲנִי, מִכָּל זֶה אָבִין אֶת גֹּדֶל הַמַּעֲשֶׂה שֶׁעֲשִׂיתֶם עִמָּדִי עַד הַיּוֹם הַזֶּה. אַךְ מָה אֲנִי הַיּוֹם הַזֶּה שֶׁאוּכַל לְשַׁלֵּם לָכֶם אַף בִּמְעַט בְּעַד כָּל הַטּוֹב וְהַחֶסֶד שֶׁעֲשִׂיתֶם עִמָּדִי, כִּי עוֹד נַעַר אֲנִי, וּמַה גַּם כִּי יָדַעְתִּי אֲשֶׁר לֹא לִגְמוּל וְתַשְׁלוּם עֵינֵיכֶם נְשׂוּאוֹת, רַק כִּי אֶהְיֶה לְאִישׁ בֵּין אֲנָשִׁים וּלְאִישׁ יִשְׂרָאֵל. לָכֵן אַבְטִיחֲכֶם נֶאֱמָנָה, כִּי מֵהַיּוֹם הַזֶּה אֶשְׁתַּדֵּל לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַמּוּטָל עָלַי בְּתוֹר בֵּן לְעַם יִשְׂרָאֵל: וּכְמוֹ אָבִינוּ יַעֲקֹב אֲשֶׁר עָלָיו כָּתוּב בַּמִּדְרָשׁ, כִּי אַחֲרֵי מְלֹאוֹת לוֹ שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה בִּקֵּר אֶת בָּתֵּי הַמִּדְרָשׁ שֶׁל שֵׁם וָעֵבֶר. כֵּן אָנֹכִי לֹא אָסוּר מִדֶּרֶךְ הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה. וּבְכָל מְקוֹם בּוֹאִי. יְצַלְצְלוּ בְאָזְנַי כְּקוֹל שַׁדַּי הַמִּלִּים „עִבְרִי אָנֹכִי", וּבְכָל לִבִּי וְנַפְשִׁי אֶהְיֶה קָשׁוּר לְעַמִּי וּלְדָתִי. וְלַעֲבָרֵנוּ הַמָּלֵא חֶזְיוֹנוֹת וְדִמְיוֹנוֹת נִפְלָאִים וּנְעִימִים. וְיַחַד עִם כָּל בְּנֵי עַמִּי אֶשָּׂא וְאֶסְבּוֹל אֶת עֹל הַפְּגָעִים הָרָעִים אֲשֶׁר מָצָא אֶת עַמִּי

דְּרָשָׁה ב.

הוֹרַי הַיְקָרִים וְאוֹרְחִים נִכְבָּדִים!

הִנְנִי עוֹמֵד הַיּוֹם עַל פָּרָשַׁת דְּרָכִים. מֵעֵבֶר הָאֶחָד שְׁלֹש עֶשְׂרֵה שָׁנָה שֶׁעָבְרוּ עָלַי, וּלְנֶגֶד עֵינַי דֶּרֶךְ חֲדָשָׁה וְעוֹלָם חָדָשׁ. עוֹלָם עֲתִידִי, אֲשֶׁר עוֹדֶנּוּ צָפוּן וְטָמוּר מִפָּנָי.

עֲבָרִי, אֲשֶׁר בּוֹ בִּלִּיתִי אֶת יְמֵי יַלְדוּתִי וַאֲשֶׁר מִלֵּא אֶת נַפְשִׁי דִּמְיוֹנוֹת וְחֶזְיוֹנוֹת נִפְלָאִים עַל הַתֵּבֵל וּמְלוֹאָהּ. הוֹלֵךְ וְעוֹבֵר עַתָּה לְיַם הֶעָבָר, וְנַפְשִׁי מְלֵאָה גַּעְגּוּעִים לַיָּמִים הָעֲבָרוּ הָאֵלֶּה. וְאִם אָמְנָם נַפְשִׁי מְלֵאָה מֵחֶזְיוֹנוֹת הַיָּמִים שֶׁעָבְרוּ, אֲשֶׁר אַזְכִּירֵם בְּעֹנֶג וּבְנַחַת, אַךְ בָּהּ בָּעֵת אֶתְגָּאֶה בֶּעָתִידִי הָעוֹמֵד לְפָנָי. עַד הַיּוֹם הַזֶּה הָיִיתִי נַעַר קָטָן אֲשֶׁר לֹא הָיָה מוּטָל עָלָיו כָּל חוֹב בְּתוֹר אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל, וְהָיִיתִי כְּצִפּוֹר דְּרוֹר חָפְשִׁי לְנַפְשִׁי מִן עֹל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, וְכָל מַעֲשַׂי עַל חֶשְׁבּוֹן אָבִי נִרְשָׁמוּ. אַךְ מֵהַיּוֹם הַזֶּה וָהָלְאָה, הִנְנִי אִישׁ כְּאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הָעוֹמֵד בִּרְשׁוּת עַצְמוֹ וְכָל מַעֲשַׂי וּמַעֲלָלַי עַל חֶשְׁבּוֹנִי אֲנִי יֵחָשֵׁבוּ.

כְּתִיב בִּבְנֵי יִצְחָק: „וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים. וַיְהִי עֵשָׂו אִישׁ יֹדֵעַ

וּלְהַבְחִין בֵּין טוֹב וָרָע: לָכֵן אֶשְׁמוֹר לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה הַזֹּאת בְּכָל פְּרָטֶיהָ, מִיּוֹם הֱיוֹתִי לְבַר־מִצְוָה.

עֵדָה נִכְבָּדָה! יָדַעְתִּי גַּם יָדַעְתִּי, כִּי רֵעִים וִידִידִים אַתֶּם עִם אֲבוֹתַי, וּבְאַתֶּם הֵנָּה לֹא לִכְבוֹדִי, כִּי קָטֹן עוֹדֶנִּי רַק לִכְבוֹד אֲבוֹתַי הַטּוֹבִים בָּאתֶם, לָכֵן אֲחַלֶּה בָזֶה אֶת פְּנֵיכֶם, כִּי תִהְיוּ גַּם לִי לִידִידִים וְרֵעִים. תְּנוּ גַּם לִי מָקוֹם בֵּינֵיכֶם וּמְנוּ גַּם אוֹתִי בֵּין יְדִידֵיכֶם, וְהַרְאוּ לִי אֶת הַדֶּרֶךְ, הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר. וּמִקֶּרֶב לִבִּי הִנְנִי נוֹתֵן לָכֶם אֶת תּוֹדָתִי עַל אֲשֶׁר כִּבַּדְתֶּם אוֹתִי בְּבוֹאֲכֶם לְבֵיתֵנוּ הַיּוֹם הַזֶּה. וְאֶתְפַּלֵּל לֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב, כִּי גַּם לְיָמִים הַבָּאִים נִתְאַסֵּף לְמִשְׁתֵּה שִׂמְחָה אִישׁ בְּבֵית רֵעֵהוּ. אָמֵן.

והיום הזה אשר בו הנני עומד על מפתן ימי הבחרות, אחשוב לי לחוב קדש, להשיב לכם אבותי היקרים את תודתי, תודת בן מקשיב, היודע את ערך מעשיכם, לעיני כל הקהל הנכבד הזה. והנני נותן את דברתי קדש, לשמור, לעשות ולקים את מצות תורתנו הקדשה, אשר בה כתובים הדברים האלה „כבד את אביך ואת אמך". ולבי ירחש תודה, כבוד וגדולה לאבי הטוב ולאמי היקרה אשר הביאוני עד היום הזה. עתה אין בכחי להשיב לכם תודה רק במלים, אך אקוה, כי תבוא העת ואראה לכם את תודתי גם במעשי ובמעללי.

אמנם ידעתי אבותי היקרים, כי עוד רך וצעיר אני לעבור ולעמוד ברשות עצמי, לכן אחלה בזה את פניכם, אבותי היקרים, כי לא תעזבוני לנפשי גם מהיום, ועוד תוסיפו לנהלני על דרך החיים. למדו אותי והראו לי את הדרך הטוב והאמת. ידעתי גם ידעתי, כי פעמים רבות הדאבתי את נפשכם באי־שמעי בקולכם, ופעמים רבות סרתי מדרך הטובה אשר הורתם לי ללכת בה. ואתם בטוב לבכם נשאתם לי את עוני, יען כי עוד נער הייתי „ועיר פרא אדם יולד" ולא ידעתי עוד להבחין בין טוב ורע, אך עתה, אחרי הייתי לבר־מצוה, ולקחתי בידי את התפלין לשימם על לוח לבי לאות ברית קדש. באה תבונה בלבבי לדעת להבין את גדל עון חטאתי נגדכם.

תורתנו הקדשה מלמדת אותנו לכבד את הזקנים. עלינו לעמוד בפני זקן הבא לביתנו ולחשות ולשמע כאשר ידבר. יען כי זקן הוא האיש והוא יודע יותר ממנו. כי מקרי החיים שחו, הראו אותו לדעת מה לקרב ומה לרחק,

דְּרָשָׁה א.

אָבוֹת אֲהוּבִים וְעֵדָה נִכְבָּדָה!

חוֹק הוּא בְּיִשְׂרָאֵל מִימוֹת עוֹלָם וּמִשָּׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת, כִּי בִמְלֹאת לְנַעַר יִשְׂרָאֵל, שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה הוּא בַּר־מִצְוָה, כְּלוֹמַר מֵהַיּוֹם הַהוּא וְהָלְאָה, הוּא נֶחְשָׁב לְאִישׁ בֵּין אֲנָשִׁים וְעָלָיו מוּטָל לָתֵת דִּין וְחֶשְׁבּוֹן לֹא רַק עַל מַעֲשָׂיו, כִּי גַּם עַל דְּבָרָיו הַיּוֹצְאִים מִפִּיו וְעַל מַחְשְׁבוֹתָיו. כִּי הִנֵּהוּ מֵהַיּוֹם הַהוּא לְאִישׁ עִבְרִי, בִּמְלֹא מוּבַן הַמִּלָּה.

בַּר־מִצְוָה הוּא נִקְרָא, עַל כִּי הוּא בֶּן שׁוֹמֵר חוֹבַת הַדָּת וְחֻקֵּי יִשְׂרָאֵל, וְהוּא אִישׁ לָשֵׂאת עָלָיו אֶת חֻקֵּי עֹל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת. וּבַר־מִצְוָה הוּא הָאִישׁ הַיּוֹצֵא מִגְּבוּל הַיַּלְדוּת אֲשֶׁר אֵין חֶשְׁבּוֹן לְמַעֲשָׂיו, לְאִישׁ הַבָּא בְּמַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל, לְכַבֵּד וּלְהוֹקִיר אֶת כָּל הַיָּקָר וְהַנִּכְבָּד לְאִישׁ יִשְׂרָאֵל בַּאֲשֶׁר הוּא שָׁם.

אַחַת מֵחֻקֵּי תּוֹרָתֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה הִיא „כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמֶּךָ”, יַעַן כִּי הֵמָּה דָּאֲגוּ לְךָ. בִּהְיוֹתְךָ יֶלֶד קָטֹן לֹא נָתְנוּ מָנוֹחַ לְנַפְשָׁם וּתְנוּמָה לְעַפְעַפֵּיהֶם, עַד אֲשֶׁר גָּדַלְתָּ. הֵמָּה נָתְנוּ לְךָ חִנּוּךְ טוֹב, וַיְלַמְּדוּךָ לִהְיוֹת לְאִישׁ בֵּין אֲנָשִׁים, לָכֵן צִוְּתָה אוֹתָנוּ תּוֹרָתֵנוּ לָדַעַת, לְכַבֵּד וּלְהוֹקִיר אֶת אֲבוֹתֵינוּ.

Blessings of the Haftorah.

Before the reading.

בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר
בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים
בֶּאֱמֶת׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמשֶׁה
עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק׃

After the reading.

בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים
צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה
הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק׃
נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר
אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ
נֶאֱמָן וְרַחֲמָן אָתָּה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה הָאֵל הַנֶּאֱמָן
בְּכָל־דְּבָרָיו׃
רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ
בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה מְשַׂמֵּחַ־צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ׃
שַׂמְּחֵנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ. וּבְמַלְכוּת
בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ. בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ. עַל
כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֵׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת־כְּבוֹדוֹ. כִּי
בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ־לּוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׃
בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה מָגֵן דָּוִד׃ ע״כ בת״צ
עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת
הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה
לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת׃
עַל־הַכֹּל יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ
יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃ בָּרוּךְ
אַתָּה יְהֹוָה מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת׃

בְּשֶׂה וְאִם לֹא תִפְדֶּה וַעֲרַפְתּוֹ וְכֹל בְּכוֹר אָדָם בְּבָנֶיךָ תִּפְדֶּה:
וְהָיָה כִּי יִשְׁאָלְךָ בִנְךָ מָחָר לֵאמֹר מַה־זֹּאת, וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּחֹזֶק
יָד הוֹצִיאָנוּ יְיָ מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים: וַיְהִי כִּי הִקְשָׁה פַרְעֹה
לְשַׁלְּחֵנוּ וַיַּהֲרֹג יְיָ כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבְּכֹר אָדָם וְעַד
בְּכוֹר בְּהֵמָה עַל כֵּן אֲנִי זֹבֵחַ לַייָ כָּל פֶּטֶר רֶחֶם הַזְּכָרִים וְכָל
בְּכוֹר בָּנַי אֶפְדֶּה: וְהָיָה לְאוֹת עַל יָדְכָה וּלְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ
כִּי בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ יְיָ מִמִּצְרָיִם:

Before the reading the Torah.

בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְבוֹרָךְ:

והקהל עונים בָּרוּךְ יְיָ הַמְבוֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

וחוזר ואומר ביהל"ו:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ
מִכָּל הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ: בָּרוּךְ
אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

After the reading.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ
תּוֹרַת אֱמֶת וְחַיֵּי עוֹלָם נָטַע בְּתוֹכֵנוּ: בָּרוּךְ
אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

עַל שִׁבְעָה קְנֵי הַמְּנוֹרָה. לְהַשְׁפִּיעַ טוּבְךָ לִבְרִיּוֹתֶיךָ:
פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן:

אח"כ יכרוך שלש כריכות על האצבע האמצעי ויכרוך תחלה כריכה אחת בפרק האמצעי
ואח"כ בראש פרק התחתון ואח"כ בסוף פרק התחתון ויאמר פסוקים אלו:

וְאֵרַשְׂתִּיךְ לִי לְעוֹלָם: וְאֵרַשְׂתִּיךְ לִי בְּצֶדֶק וּבְמִשְׁפָּט וּבְחֶסֶד וּבְרַחֲמִים: וְאֵרַשְׂתִּיךְ לִי בֶּאֱמוּנָה וְיָדַעַתְּ אֶת יְיָ:

קודם הנחת תפלין יאמר זה:

וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר: קַדֶּשׁ לִי כָל בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל רֶחֶם
בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה לִי הוּא: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
אֶל הָעָם זָכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יְצָאתֶם מִמִּצְרַיִם מִבֵּית
עֲבָדִים כִּי בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיא יְיָ אֶתְכֶם מִזֶּה וְלֹא יֵאָכֵל חָמֵץ:
הַיּוֹם אַתֶּם יֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב: וְהָיָה כִי יְבִיאֲךָ יְיָ אֶל אֶרֶץ
הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ
לָתֶת לָךְ. אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ וְעָבַדְתָּ אֶת הָעֲבֹדָה הַזֹּאת
בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה: שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מַצֹּת וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי חַג לַייָ:
מַצּוֹת יֵאָכֵל אֵת שִׁבְעַת הַיָּמִים וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ חָמֵץ וְלֹא יֵרָאֶה
לְךָ שְׂאֹר בְּכָל גְּבֻלֶךָ: וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר: בַּעֲבוּר
זֶה עָשָׂה יְיָ לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם: וְהָיָה לְךָ לְאוֹת עַל יָדְךָ
וּלְזִכָּרוֹן בֵּין עֵינֶיךָ, לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת יְיָ בְּפִיךָ, כִּי בְּיָד חֲזָקָה
הוֹצִאֲךָ יְיָ מִמִּצְרָיִם: וְשָׁמַרְתָּ אֶת הַחֻקָּה הַזֹּאת לְמוֹעֲדָהּ מִיָּמִים
יָמִימָה: וְהָיָה כִּי יְבִאֲךָ יְיָ אֶל אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְךָ
וְלַאֲבֹתֶיךָ וּנְתָנָהּ לָךְ: וְהַעֲבַרְתָּ כָל פֶּטֶר רֶחֶם לַייָ וְכָל פֶּטֶר
שֶׁגֶר בְּהֵמָה אֲשֶׁר יִהְיֶה לְךָ הַזְּכָרִים לַייָ: וְכָל פֶּטֶר חֲמֹר תִּפְדֶּה

קְדוּשׁוֹת בְּלִי הִרְהוּר חֵטְא וְעָוֹן כְּלָל וְשֶׁלֹּא יְפַתֵּנוּ
וְלֹא יִתְגָּרֶה בָנוּ יֵצֶר הָרָע וְיַנִּיחֵנוּ לַעֲבוֹד אֶת יְיָ
כַּאֲשֶׁר עִם לְבָבֵנוּ. וִיהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּהֵא חֲשׁוּבָה מִצְוַת הֲנָחַת תְּפִלִּין
לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, כְּאִלּוּ קִיַּמְתִּיהָ בְּכָל פְּרָטֶיהָ
וְדִקְדּוּקֶיהָ וְכַוָּנוֹתֶיהָ וְתַרְיַ"ג מִצְוֹת הַתְּלוּיִם בָּהּ
אָמֵן סֶלָה:

On placing the Tephillah on the arm.

בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהָנִיחַ תְּפִלִּין:

On placing the Tephillah on the forehead.

בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל
מִצְוַת תְּפִלִּין:

ואח"כ יאמר בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

ומהדק כרצוי ויאמר:

וּמֵחָכְמָתְךָ אֵל עֶלְיוֹן תַּאֲצִיל עָלַי. וּמִבִּינָתְךָ
תְּבִינֵנִי. וּבְחַסְדְּךָ תַּגְדִּיל עָלַי
וּבִגְבוּרָתְךָ תַּצְמִית אֹיְבַי וְקָמַי. וְשֶׁמֶן הַטּוֹב תָּרִיק

סדר הנחת תפלין

Meditation before laying the **תְּפִלִּין.**

מנהג אשכנז לומר קודם הנחת תפלין נוסח זה:

לְשֵׁם יִחוּד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ לְיַחֵד שֵׁם י״ה בו״ה בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל. הִנְנִי מְכַוֵּן בְּהֲנָחַת תְּפִלִּין לְקַיֵּם מִצְוַת בּוֹרְאִי שֶׁצִּוָּנוּ לְהָנִיחַ תְּפִלִּין כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתוֹ וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ וְהֵם אַרְבַּע פָּרָשִׁיּוֹת אֵלּוּ. שְׁמַע. וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ. קַדֶּשׁ. וְהָיָה כִּי יְבִאֲךָ. שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם יִחוּדוֹ וְאַחְדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ בָּעוֹלָם, וְשֶׁנִּזְכּוֹר נִסִּים וְנִפְלָאוֹת שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ בְּהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרָיִם, וַאֲשֶׁר לוֹ הַכֹּחַ וְהַמֶּמְשָׁלָה בָּעֶלְיוֹנִים וּבַתַּחְתּוֹנִים לַעֲשׂוֹת בָּהֶם כִּרְצוֹנוֹ. וְצִוָּנוּ לְהָנִיחַ עַל הַיָּד, לְזִכְרוֹן זְרוֹעַ הַנְּטוּיָה וְשֶׁהִיא נֶגֶד הַלֵּב לְשַׁעְבֵּד בָּזֶה תַּאֲוַת וּמַחְשְׁבוֹת לִבֵּנוּ לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וְעַל הָרֹאשׁ נֶגֶד הַמֹּחַ, שֶׁהַנְּשָׁמָה שֶׁבְּמֹחִי עִם שְׁאָר חוּשַׁי וְכֹחוֹתַי כֻּלָּם יִהְיוּ מְשֻׁעְבָּדִים לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וּמִשֶּׁפַע מִצְוַת תְּפִלִּין יִתְמַשֵּׁךְ עָלַי לִהְיוֹת לִי חַיִּים אֲרוּכִים וְשֶׁפַע קֹדֶשׁ וּמַחֲשָׁבוֹת

טז) תְּפִלִּין שׁ״י ושׁ״ר, שְׁתֵּי מִצְוֹת הֵן וְאֵינָן מְעַכְּבוֹת זוֹ אֶת זוֹ, שֶׁאִם אֵין לוֹ אֶלָּא אַחַת, אוֹ שֶׁמֵּחֲמַת אֵיזֶה אוֹנֶס אֵינוֹ יָכוֹל לְהָנִיחַ אֶלָּא אֶחָת, מֵנִיחַ אֶחָת; אִם מֵנִיחַ שׁ״י מְבָרֵךְ רַק לְהָנִיחַ תְּפִלִּין, וְאִם מֵנִיחַ רַק שׁ״ר מְבָרֵךְ לְהָנִיחַ תְּפִלִּין, וְגַם עַל מִצְוַת תְּפִלִּין, וְאוֹמֵר בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

יז) יִזָּהֵר שֶׁתִּהְיֶינָה הָרְצוּעוֹת בְּצִדָּן הַשָּׁחוֹר לְחוּץ.

יח) אֵין לַחֲלוֹץ אֶת הַתְּפִלִּין עַד אַחַר קְדֻשַּׁת וּבָא לְצִיּוֹן.

יט) חוֹלְצִין מְעֻמָּד: מֵסִיר אֶת הַכְּרִיכוֹת מִן הָאֶצְבַּע, וְחוֹלֵץ תְּחִלָּה שֶׁל ראשׁ ואח״כ חוֹלֵץ שֶׁל יָד.

כ) מִנְהַג חֲכָמִים לְנַשֵּׁק אֶת הַתְּפִלִּין בִּשְׁעַת הֲנָחָתָן וּבִשְׁעַת חֲלִיצָתָן.

ו) הַבְּרָכָה עַל שֶׁל יַד נֶאֱמֶרֶת קוֹדֶם שֶׁיְהַדֵּק הַקֶּשֶׁר עַל הַזְּרֹעַ, וְעַל שֶׁל רֹאשׁ קוֹדֶם שֶׁיְהַדֵּק עַל רֹאשׁוֹ.

ז) מְקוֹם הֲנָחַת תְּפִלִּין שֶׁל יַד.— הוּא בִּזְרֹעַ שְׂמֹאל בַּבָּשָׂר הַגָּבֹהַּ וְיַטֶּה מְעַט לְצַד הַגּוּף, בְּאוֹפֶן שֶׁבְּשֶׁיָּכֹף הַזְּרֹעַ לְמַטָּה,— יִהְיֶה כְּנֶגֶד לִבּוֹ, וּמְקוֹם הֲנָחַת תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ— מִתְּחִלַּת עִקְּרֵי הַשֵּׂעָר בְּמִצְחוֹ וּלְמַעְלָה, וְצָרִיךְ כָּל הַבַּיִת לִהְיוֹת עַל הַשֵּׂעָר דַּוְקָא.

ח) אִטֵּר יַד יְמִינוֹ יָנִיחַ תְּפִלִּין שֶׁל יַד בִּזְרוֹעוֹ הַיְמָנִית.

ט) כְּשֶׁיְהַדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁל יַד לִזְרוֹעוֹ, יִכְרוֹךְ הָרְצוּעָה עַל יָדוֹ שֶׁבַע כְּרִיכוֹת, ואח״כ יָנִיחַ תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ, וְחוֹזֵר וְכוֹרֵךְ רְצוּעָה שֶׁל יַד סָבִיב לְאֶצְבַּע הָאֶמְצָעִית שָׁלֹשׁ כְּרִיכוֹת, וְיִכְרוֹךְ הָרְצוּעָה הָעוֹדֶפֶת סָבִיב לְכַף הַיָּד.

י) בֵּין הַתְּפִלִּין וּבֵין הַבָּשָׂר מְקוֹם הֲנָחַת הַתְּפִלִּין, אַל יְהִי שׁוּם דָּבָר חוֹצֵץ בֵּינֵיהֶם.

יא) אָסוּר לְהַפְסִיק בֵּין תְּפִלִּין ש״י לְשֶׁל רֹאשׁ, וַאֲפִילוּ לַעֲנוֹת אָמֵן יְהֵא שְׁמֵיהּ רַבָּא וּקְדֻשָּׁה, וְאִם הִפְסִיק, חוֹזֵר וּמְבָרֵךְ.

יב) מְנִיחִין אֶת הַתְּפִלִּין וּמְבָרְכִין עֲלֵיהֶן מְעֻמָּד.

יג) יְכַוֵּן בַּהֲנָחָתָן שֶׁצִּוָּנוּ הקב״ה לְהָנִיחַ אַרְבַּע פָּרָשׁוֹת אֵלּוּ, שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן יִחוּד שְׁמוֹ וִיצִיאַת מִצְרַיִם, כְּדֵי שֶׁנִּזְכּוֹר תָּמִיד נִסָּיו וְנִפְלְאוֹתָיו שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

יד) אֵין מְנִיחִין תְּפִלִּין בְּשַׁבָּת ויו״ט.

טו) יִנְהַג קְדֻשָּׁה בַּתְּפִלִּין: לֹא יִישַׁן בָּהֶן וְלֹא יֵלֵךְ בָּהֶן בְּמָקוֹם שֶׁאֵינוֹ נָקִי; וְעַל כֵּן מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֳלִי מֵעַיִם, וְאֵינוֹ יָכוֹל לִשְׁמוֹר גּוּפוֹ נָקִי,— פָּטוּר מִתְּפִלִּין.

הִלְכוֹת תְּפִלִּין

א) מִצְוַת תְּפִלִּין הִיא מִצְוָה יְקָרָה מְאֹד. וּמִי שֶׁאֵינוֹ מֵנִיחַ תְּפִלִּין (יִשְׂרְאֵלִי מִבֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וָמַעְלָה) הֲרֵי הוּא בִּכְלָל פּוֹשֵׁעַ יִשְׂרָאֵל בְּגוּפוֹ.

ב) מִי שֶׁמֵּנִיחַ תְּפִלִּין פְּסוּלוֹת – לֹא לְבַד שֶׁאֵינוֹ מְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה, וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל יָדֶךָ וְהָיוּ לְטוֹטָפוֹת בֵּין עֵינֶיךָ, אֶלָּא שֶׁמְּבָרֵךְ כַּמָּה וְכַמָּה בְּרָכוֹת לְבַטָּלָה שֶׁזֶּהוּ עָוֹן גָּדוֹל מְאֹד.

ג) יְדַקְדֵּק אָדָם לִקְנוֹת תְּפִלִּין מִסּוֹפֵר מוּמְחֶה, וִירֵא שָׁמַיִם, וְכֵן רְצוּעוֹת מֵאִישׁ נֶאֱמָן שֶׁעִבֵּד אוֹתָן לְשֵׁם תְּפִלִּין מֵעוֹרוֹת טְהוֹרִים.

ד) הַתְּפִלִּין הֵן: בָּתִּים וּרְצוּעוֹת שֶׁל עוֹר צָבוּעַ שָׁחוֹר, וּבְתוֹךְ הַבָּתִּים מוּנָחוֹת אַרְבַּע פָּרָשׁוֹת הַתּוֹרָה: א) שְׁמַע ב) וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ ג) קַדֶּשׁ לִי כָל בְּכוֹר ד) וְהָיָה כִּי יְבִיאֲךָ, וְהֵן נִכְתָּבוֹת עַל קְלַף לָבָן.

ה) יָנִיחַ שֶׁל יַד תְּחִלָּה, וּמְבָרֵךְ לְהָנִיחַ תְּפִלִּין, וְאַחַר כָּךְ יָנִיחַ שֶׁל רֹאשׁ וִיבָרֵךְ עַל מִצְוַת תְּפִלִּין, דִּכְתִיב וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל יָדֶךָ, ואח״כ: וְהָיוּ לְטוֹטָפוֹת בֵּין עֵינֶיךָ.

אינהאלט פערצייכניס

הלכות תפלין — — — — — — — — — — — — — — 3
סדר הנחת תפלין — — — — — — — — — — — — 6
ברכות ההפטרה — — — — — — — — — — — — — 10

דרשות אין העברעאיש:

דרשה א. — — — — — — — — — — — — — — — 11
דרשה ב. — — — — — — — — — — — — — — — 14
דרשה ג. — — — — — — — — — — — — — — — 17
דרשה ד. — — — — — — — — — — — — — — — 19
דרשה ה. — — — — — — — — — — — — — — — 22
דרשה ו. — — — — — — — — — — — — — — — 24
דרשה ז. — — — — — — — — — — — — — — — 26

דרשות אין אידיש:

דרשה א. — — — — — — — — — — — — — — — 28
דרשה ב. — — — — — — — — — — — — — — — 31
דרשה ג. — — — — — — — — — — — — — — — 33
דרשה ד. — — — — — — — — — — — — — — — 36
דרשה ה. — — — — — — — — — — — — — — — 39
דרשה ו. — — — — — — — — — — — — — — — 42
דרשה ז. — — — — — — — — — — — — — — — 44
דרשה ח. — — — — — — — — — — — — — — — 48
דרשה ט. — — (פאר א יתום אהן א פאטער) — — 50
דרשה י. — — (פאר א יתום אהן עלטערן) — — 54

בר מצוה דרשות

א זאמלונג פון

קאנפירמאציאנס רעדעס

אין העברעאיש, אידיש און ענגליש

אלע דינים און ברכות צו תפילין אויך ברכת
התורה וההפטרה.

דריטע פערבעסערטע און פערמעהרטע אויפלאגע

ארויסגעגעבען פון
ש. דרוקערמאַן'ס בוכהאַנדלונג
50 קאַנעל סטריט, נויאָרק
1921

בר מצוה דרשות

א זאמלונג פון

קאנפירמאציאנס רעדעס

אין העברעאיש, אידיש און ענגליש

אלע דינים און ברכות צו תפילין אויך ברכת התורה וההפטרה,

דריטע פערבעסערטע און פערמעהרטע אויפלאגע

ארויסגעגעבען פון

ש. דרוקערמאן'ס בוכהאנדלונג

50 קאנעל סטריט, ניויארק